

SUÇLARIN İÇTİMAI BAĞLAMINDA FİİL TEKLİĞİ

(The Concept Of Single Act In Terms Of The Consolidation Of Offences)

Çetin AKKAYA¹

ÖZ

Fiil kavramı; ceza muhakemesinde ve maddi ceza hukukunda kullanılan ortak bir kavram olmakla birlikte içerik olarak birbirinden farklılık arz etmektedir. Maddi ceza hukukunda fiil, belirli bir amaca yönelen, kişinin isteğine göre ve iradesine bağlı, dış dünyada etki doğuran icrai yahut ihmali bir insan davranışıdır. Suçların içtimalı fiil kavramının maddi ceza hukuku çerçevesinde yapılacak değerlendirmeyi gerektirmektedir. Dolayısıyla öncelikle maddi ceza hukuku açısından fiilden ne anlaşılması gerektiği belirlenmelidir. Doğal anlamda gerçekleştirilen her bedensel eylem ayrı bir hareketi oluştursa da, bir fiil ile birden fazla neticenin oluştuğu durumlarda içtimalın en önemli başlangıç noktası olan hareketin teklifi kavramından ne anlaşılması gerektiği ve bu noktada gerçek anlamda teklik hali dışında hareketin tek kabul edildiği durumlar ayrıca açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Fiil, içtimalı, hareket.

ABSTRACT

The concept of act, despite being a common concept in the criminal procedure and the substantive criminal law, differs as to contents. Act, in terms of the substantive criminal law, is an executive or negligent human conduct that is directed towards a specific purpose, dependent on the will and freedom of the person and has an effect on the outside world. Consolidation of the offences requires an assessment of the concept of act within the scope of the substantive criminal law. Accordingly, first of all, it should be determined what should be understood from the act in terms of material criminal law. Although every physical action carried out naturally constitutes a separate action, in cases where a single act had more than one result, what should be understood from the concept of single action that is the most important starting point of consolidation and at this point the cases in which an action is regarded as single, apart from actual single actions, are tried to be explained.

Keywords: Act, consolidation, action.

1 Yargıtay Üyesi

I. GENEL AÇIKLAMALAR

Bir kişi tarafından çeşitli suçların işlendiği hallerde sorumluluğun ne şekilde tayin edileceği hususu çözülmesi gereken bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.²Bu konuda ceza hukukunda geçerli olan “ne kadar fiil varsa o kadar suç, ne kadar suç varsa o kadar ceza vardır” ilkesinden hareket edilmesi önerilebilir.³ Bu ilke kendi içinde, aslında ceza hukukunda suçların ve cezaların ayrı ayrı belirlenmesinin kural, suçların birleştirilmesinin ise istisna olduğunu ifade etmektedir. Buna göre, istisnalar dışında, ceza hukukunda her eylem ayrı bir suçu oluşturacak, her suça da ayrı bir ceza verilecektir.⁴ Failin işlediği birden çok suçla ilgili olarak her suçtan dolayı ayrı bir sorumluluğun öngörülmediği, bunlardan sadece biri üzerinden ceza hukuku sonuçlarının belirlendiği hallerde suçların içtimai adı verilmektedir.⁵

Failin gerçekleştirdiği fiil tek, bunun sonucu gerçekleşen netice de tek ise suçların içtimai bağlamında tartışılması gereken bir husus yoktur. Ancak fail her zaman tek fiil gerçekleştirilmemektedir, bazen bir fiil ile birden fazla suçun oluşumuna, bazen dış görünüşü itibariyle birden fazla hareketle bir suçun oluşumuna bazen de birden fazla fiil birden fazla suçun oluşumuna sebebiyet verebilmektedir. Bu gibi hallerde konunun genel kuraldan hareketle değerlendirilmesi mümkün ise de 5237 Sayılı (Yeni) Türk Ceza Kanunu (YTCK) 765 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) gibi, suçların içtimai müessesesine yer vermek suretiyle bu gibi haller, olayın suçların içtimai çerçevesinde değerlendirilmesine imkân sağlamıştır.

YTCK’da Suçları İçtimai başlığı altında Bileşik Suç (md.42), Zincirleme Suç (md.43) ve Fikri İçtima (md.44) müesseseleri düzenlenmiştir. Ancak doktrinde özellikle bileşik suçun, suçların içtimai hallerinden birisi olmadığı, bu bölümde düzenlenmesinin gereksiz olduğu belirtilmektedir.⁶

Belirtmek gerekir ki, **amaç suç- araç suç** ilişkisinin bulunduğu hallerde, amaçlanan suç işlenmişse, bu suçtan dolayı da fail ayrıca cezalandırılacak, yani gerçek içtima kuralı uygulanacaktır. Kanun bazı suçlarla bağlantılı olarak bu hususu ayrıca belirtmektedir. Örneğin ihaleye fesat karıştırma dolayısıyla menfaat temin eden görevli kişiler ayrıca bu nedenle ilgili suç hükmüne göre de cezalandırılacaklardır (m. 235/4). Aynı düzenlemeye edimin ifasına fesat karıştırma dolayısıyla menfaat temin eden görevliler bakımından da yer verilmiştir (m. 236/3). Burada örneğin kamu görevlilerinin ihaleye fesat karıştırmadaki amaçları kendilerine menfaat sağlamak olduğunda bu kişiler bakımından amaç suç rüşvet almak

2 İÇEL Kayıhan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 4. Bası, Beta 2017, s.571

3 ÖZGENÇ İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Bası, 2018, s. 588

4 KOCA Mahmut, *Fikri İçtima*, CHD, Ağustos 2007, sh. 197

5 AKBULUT Berrin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 4. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 674

6 KOCA, *Fikri İçtima*, sh. 198

araç suç ise ihaleye fesat karıştırma olarak karşımıza çıkmaktadır. Keza hırsızlık suçunun daha kolay işlenmesi amacıyla güvenlik görevlisinin öldürülmesi halinde kasten öldürme suçu araç suç, hırsızlık ise amaç suç haline gelmektedir. Böyle bir durumda fail şayet hırsızlık suçunu da işlemişse her iki suçtan dolayı ayrı ayrı cezalandırılacaktır. Kastan öldürme suçunun bir suçun işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla işlenmesinin bu suçun nitelikli hali olarak kabul edilmesi (m. 82, f. h) gerçek içtima kuralının uygulanmasına engel değildir. **Bu suç tipinde kasten öldürme “araç suç”, işlenmesi kastedilen diğer suç ise “amaç suç” niteliğindedir. Anılan bentte, “amaç suç” ile “araç suç” arasında biri diğerinin unsurunu veya nitelikli halini oluşturma ilişkisi bulunmadığından, konunun bileşik suç kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.** Fail, diğer suçu gizlemek, işlenmesini kolaylaştırmak, yakalanmamak veya diğer suçun delillerini ortadan kaldırmak için birini öldürürse, amaç suç bağımsızlığını korur. Bu halde fail, her bir suçtan ayrı ayrı cezalandırılır.⁷

Yargıtay da aynı görüştedir.^{8,9} Aynı durum kanunun suç saydığı

7 **Ceza Genel Kurulu 08/12/2015 gün ve 2014/1-707; 2015/504**

8 Suçun unsurlarını bu şekilde belirledikten sonra, uyumsuzluk konusu olaya bakıldığında; sanık, ölenin bileziklerini zorla almaya karar vermiş bu maçla geceleyin saat 22.00’de onun evine giderek, saat 24.00’e dek etrafın sakinleşmesini beklemek için oyalanmış, daha sonra da türbanı ile boğazından sıkarak onu boğduktan sonra, kafasına piknik tüpü ile vurarak öldürüp, suça konu bilezikleri ve yüzüğü almıştır.

Burada ölenin bilezikleri ve yüzüğünün zorla alınması amaç suçu, suça konu şeylerin alınması için kişinin öldürülmesi de araç suçu oluşturmaktadır. Sanık, her ne suretle olursa olsun, ölenin bileziklerini almayı kararlaştırmış ve bu amaçla suçun icra hareketlerine başlamıştır. Burada suçun icra hareketleri TCY’nin 501’inci maddesinde açıklandığı üzere, ölenin boğazının türbanla sıkılması ve başına piknik tüpü ile vurulması suretiyle, mukavemetinin kırılmasıdır. Demek ki yağma suçunun icra hareketlerine hukuki ve fiziki kişiliğinin devam ettiği bir zamanda, yeni kişi sağ iken başlanmıştır. Bilahare, boğazı sıkılarak ve başına vurularak öldürülmüştür. Kişinin türbanla boğazının sıkılması ve kafasına piknik tüpü ile vurulması maddi cebri oluşturmaktadır. Bu **maddi cebir kişinin bileziklerinin alınması amacıyla yapıldığından, nitelikli adam öldürme suçu yanında, yağma suçunun da oluştuğu kabul edilmelidir.**Zira, daha hafif cebir ve şiddetle (etkili eylem) yağma suçunun oluştuğu kabul edilirken ölüm sonucunu doğuran cebir ve şiddet kullanılması halinde yağma suçunun oluştuğu kabul edilirken ölüm sonucunu doğuran cebir ve şiddet kullanılması halinde yağma suçunun oluşmadığını kabul, çelişki yaratır. O halde, sanığın önceden kişinin zorla bileziklerini almaya karar verip, sağ iken maddi veya manevi cebir oluşturan icra hareketine başladığı, bunun sonucunda onu öldürerek bileziklerini ve yüzüğünü aldığı anlaşıldığına göre eylemi yağma suçu niteliğindedir. Ancak, eğer sanık ölenin para veya eşyasını almak kararı ile hareket etmeksizin, onu öldürdükten sonra, o anda oluşan ani bir kararla ve yeni bir kastla para veya eşyayı alma eylemini gerçekleştirseydi, öldürme eylemi (kasten öldürme) para veya eşyanın alınmasına yönelik olmadığından, hırsızlık suçu oluşacaktı. Bu itibarla, sanığın eylemini yağma suçunu oluşturduğuna ilişkin direnme kararı isabetlidir. Sair yönleri de usul ve yasaya uygun bulunan kararın onanmasına karar verilmelidir.

Sonuç: Açıklanan nedenlerle, sanığın temyiz itirazları ile tebliğnamedeki bozma düşüncesi yerinde görülmediğinden reddiyle, kısmen kendiliğinden de temyize tabi kararın sair yönleri de usul ve yasaya uygun bulunduğundan, direnme kararının ONANMASINA, 05.12.1994 gününde oybirliğiyle karar verildi. **CGK. 5.12.1994, 1/283 - 320**

9 **HÜKÜM:** 1-TCK’nin 37/1, **82/1-h**, 31/3, 62/1. maddeleri uyarınca 15 yıl 10 ay hapis cezası, 2-TCK’nin 37/1, **149/1-a-b-c-d-h**, 35/2, 31/3, 62/1, 63. maddeleri uyarınca 3 yıl 10

fiilleri işlemek amacıyla örgüt kurma veya yönetme suçu bakımından da geçerlidir. Burada örgüt kurma esasen bir araç suçtur ve Kanunda bağımsız suç olarak tanımlanmıştır (m. 220/1). Örgüt kurmanın amacı ise suç teşkil eden fiilleri işlemektir. Dolayısıyla örgütün faaliyeti kapsamında suç işlendiğinde, hem örgüt kurma hem de bu çerçevede işlenen suçlardan dolayı ayrıca cezaya hükmolunacaktır (m. 220/4).¹⁰

Fiil tekliği ve fiil çokluğu kavramları suç tekliği ve suç çokluğu ile aynı anlama gelmemektedir. Bununla birlikte fiil tekliği ve çokluğunun, suçların tekliği ve çokluğunun şartını ve bağlantı noktasını oluşturduğu da muhakkaktır. Bir başka deyişle, fiilin tek olduğu her durumda suçun da tek olduğu söylenemez.¹¹Örneğin fikri içtima halinde, tek fiille aynı suçun veya farklı suçların oluşumuna sebebiyet verilmektedir. Buna karşılık, zincirli suçta ise her biri diğerinden bağımsız olan ve farklı zamanlarda icra edilen birden fazla fiil söz konusudur.

Suç tekliği-suç çokluğu ayrımı hareketin veya neticenin sayısı esas alınarak yapılamaz. Kanunda fikri içtima halinde tek fiille birden çok suçun işlendiği kabul edildiğine göre, fiilin sayısının suçların sayısını göstermediği kabul edilmiş olmaktadır. Buna göre suç tekliği-suç çokluğu ayrımında kanun hükümlerinin emredici ve yasaklayıcı unsurlarını oluşturan normların ihlali ölçütü esas alınmalıdır¹². Diğer bir deyişle haksızlığın tüm unsurlarını ihtiva eden kanuni tipin ihlali suçların sayısını belirlemede kıstas olmalıdır. Buna karşılık, fiil tekliği-fiil çokluğu ayrımında esas alınacak ölçüt harekettir. Hareketin tek olduğu hallerde fiilin de tek olduğu sonucuna varılmalıdır.^{13,14}

ay hapis..... incelenen dosyaya göre bozma üzerine verilen hükümlerde bir isabetsizlik görülmemiş olduğundan, suça sürüklenen çocuk müdafinin; suç vasfına, eksik incelemeye, ceza miktarına, görevsiz mahkemece karar verildiğine ve vesaireye yönelen ve yerinde görülmeyen sair temyiz itirazlarının reddiyle hükmün tebliğnamedeki düşünce gibi ONANMASINA, **1.CD., 26/03/2019; 2019/869-2019/1837**;Sanık Kadir hakkında nitelikli öldürme suçundan kurulan mahkumiyet hükmünde; sanığın sandalye ile baş bölgesine vurarak yaralaması nedeniyle beden bakımından kendisini savunamayacak durumda olan maktulü, cinsel saldırı suçunu gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak ve yakalanmamak için, üzerine ve etrafa kolonya döküp yakmak suretiyle öldürdüğü olayda;

a-Sanığın, 5237 sayılı TCK'nun 82/1-c-e-h maddesi uyarınca cezalandırılması gerekirken, sanık hakkında aynı Yasanın sadece "82/1 -c" maddesi ile uygulama yapılması, b-Sanık hakkında genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulmasından açılan dava ile ilgili olarak bileşik suç sözkonusu olduğundan "karar verilmesine yer olmadığına" karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi, **1.CD., 26/05/2014; 2275/3245**

10 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10.Bası, Seçkin Yayınevi, 2017 s.498

11 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan,10.Bası, s.499

12 İÇEL Kayıhan, **Suçların İçtimaı**, İstanbul, 1972, s. 41., İÇEL Kayıhan, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 4. Bası, Beta 2017, s.573

13 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan.10.Bası, s.499

14 Barosuna kayıtlı avukat olan sanığın, katılan vekili olarak açtığı tapu iptal ve tescil

Ceza hukukunda işlenen bir fiilin birden fazla normu ihlal etmesi halinde öne çıkan suçların içtimaı kurumu, birden fazla suç söz konusu olduğunda failin sorumluluğunun nasıl belirleneceğine ilişkin bazı kurallar içermektedir. Birden fazla normun ihlal edilmesi durumunda hangi normun uygulanacağını belirlemek için öncelikle bileşik suç kurallarına başvurulmalıdır. Sorunun bu şekilde çözüme kavuşturulamaması halinde ise gerçek içtima kuralı ve istisnaları olan aynı neviden fikri içtima ve farklı neviden fikri içtima kuralları dikkate alınmalı ve buna göre içtima kurumu içerisinde belirli bir sıra takip edilerek sorun çözülmeye çalışılmalıdır.¹⁵

Suç çokluğu yalnızca fikri içtima ve zincirleme suç hallerinde söz konusu olduğuna göre, suçların içtimaı hususu sadece bu hallerle sınırlı olmaktadır. Fakat doktrinde görünüşte içtima hallerinde de normlar arasındaki ilişkilerin suçların içtimaını andıran bir özellik göstermesi nedeniyle, bu haller de suçların içtimaı ile birlikte incelenmekte ve gerçek içtima hallerinin hangi hallerde söz konusu olduğu belirginleştirilmektedir.¹⁶

II. FİİL TEKLİĞİ- FİİL ÇOKLUĞU AYIRIMI

A. Genel Olarak

Fiil kavramı; ceza muhakemesinde ve maddi ceza hukukunda kullanılan ortak bir kavram olmakla birlikte içerik olarak birbirinden farklılık arz etmektedir. Ceza muhakemesi anlamında fiil, uyuşmazlık konusu olay olup, muhakemenin konusunu oluşturan olayın bütününe ifade etmektedir. Maddi ceza hukukunda ise fiil, belirli bir amaca yönelik, kişinin isteğine göre ve iradesine bağlı, dış dünyada etki doğuran icrai yahut ihmali bir insan davranışıdır. Ceza muhakemesindeki fiil, maddi ceza hukuku anlamında tek fiilden oluşabileceği gibi birden fazla fiilden de oluşabilir. Bu itibarla ceza muhakemesindeki fiil kavramı, maddi ceza hukukundaki fiil kavramından daha geniş bir içeriğe sahiptir. Bununla birlikte, maddi ceza hukuku anlamındaki tek fiilin, ceza muhakemesinde birden fazla fiili oluşturması da mümkün değildir.¹⁷

davasının 25/09/2007 ve 07/09/2009 tarihli duruşmalarına mazeretsiz olarak katılmayarak dosyanın işlemde kaldırılmasına ve yenileme talebinde de bulunmayarak davanın açılmamış sayılmasına sebebiyet vererek katılanın mağduriyetine neden olduğu, **fiilde doğal olarak birden fazla hareket bulunmakta ise de, hukuksal anlamda tek fiille işlendiği ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanma imkanı bulunmadığı** gözlemlenmediği TCK'nın 43. maddesi uygulanmak suretiyle fazla ceza tayini, 5.CD., 26/01/2016; 15840/935

15 DEMİREL Muhammed, Karar Analizi Tehlike Suçları - Zarar Suçları Arasındaki İlişkinin İçtima Kuralları Kapsamında Değerlendirilmesi, **İÜHF** C. LXXI, S.1, s.1479-1488, (2013), s.1480-1481

16 İÇEL, Suçların İçtimaı, s. 41.

17 **Ceza Genel Kurulu 23.06.2015 gün ve 2013/7-700; 2015/241**

Suçların içtimai fiil kavramının maddi ceza hukuku çerçevesinde yapılacak değerlendirmeyi gerektirmektedir. Zira zincirleme suç halinde farklı zamanlarda aynı mağdura karşı işlenen birden fazla fiilin varlığı şart iken, fikri içtimada ise tek fiille birden fazla suçun oluşması aranmaktadır. Dolayısıyla öncelikle maddi ceza hukuku açısından fiilden ne anlaşılması gerektiği belirlenmelidir.

Türk doktrininde klasik suç teorisi uzun zamandır ceza hukukunda etkili olduğundan, “fiil” denilince bundan hareket, netice ve bunları birbirine bağlayan nedensellik bağı anlaşılmalıdır. Klasik suç teorisine göre, suça haksızlık muhtevası kazandıran unsur netice olduğundan ve her suçta mutlaka bir netice bulunması gerektiğinden, suçların içtimasında fiil denilince akla netice gelmektedir. Bu itibarla fiilin tekliğinden maksat, neticenin tekliğidir. Türk doktrininde bir kısım görüş, fiilin tekliği ve çokluğunun belirlenmesinde neticenin esas alınması gerektiğini kabul etmektedir¹⁸.

5237 sayılı TCK dönemindeki suç teorisi anlayışına göre fiil ile netice birbirinden farklı olup netice, fiilin bir alt unsuru değildir, 765 sayılı TCK döneminde kabul edilen klasik suç teorisi anlayışına göre neticenin fiil kapsamında telakki edilmesi ve her hareketin mutlaka bir neticesi vardır görüşünün benimsenmesi, klasik suç teorisinde fiilin tek olup olmadığı değerlendirmesi yapılırken yapılan hareketin yanı sıra gerçekleşen neticenin de dikkate alınması sonucunu ortaya çıkarmaktaydı. Ancak günümüzde kabul edilen suç teorisine göre fiil ile netice birbirinden bağımsız olup her fiilin sonucunda mutlaka neticenin ortaya çıkacağı kabul edilmemektedir.¹⁹

Suçların içtimai konusunun klasik suç teorisinin bu anlayışıyla ne çözülmesi ne de anlaşılması mümkün olamayacağından suçların içtimai konusunda fiil tekliği denilince bundan hareketin tekliğinin anlaşılması gerektiği bir ön koşul olarak kabul edilmelidir²⁰,burada fiil ile kastedilen harekettir.²¹5237 sayılı TCK’da gerçekleşen suç sayısı belirlenirken netice değil, fiil esas alınmıştır.²²

18 DÖNMEZER/ERMAN, II, (12), no. 1130; İÇEL, Suçların İçtimai, s. 34

19 DEMİREL Muhammed, Karar Analizi Tehlike Suçları – Zarar Suçları Arasındaki İlişkinin İçtima Kuralları Kapsamında Değerlendirilmesi, İÜHFİM C. LXXI, S.1, s.1479-1488, (2013), s.1482-1483

20 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, 10.Bası, s.501, ARTUK Mehmet Emin/GÖKCEN Ahmet, 11. Bası, Adalet, 2017, s.726

21 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, 11. Bası, Adalet, 2017, s.728; “Fiil ile kastedilenin hareket olduğu belirlendikten sonra, ikinci bir husus da, hangi hallerde tek fiilden (harekettten) söz edileceğinin belirlenmesidir. Fiil tekliği-fiil çokluğu olarak da ifade edilen bu konuda, doğal anlamda hareket tekliği ve hukuki anlamda hareket tekliği üzere iki görüş bulunmaktadır.”

22 ÖZGENÇ İzzet, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 14.Bası, 2018, s. 620

TCK'da fiil kavramının hareketi ifade etmek üzere kullanıldığı kimi maddelerin metin ve gerekçelerinden de açıkça anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, 44. maddenin gerekçesinde verilen örneklerden fiilden maksadın hareket olduğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca fiilin, neticeyi kapsamadığı Kanunun 8. maddesinde de açıkça ifade edilmiştir. Nitekim bu düzenlemede de fiilin işlenmesi veya neticenin gerçekleşmesinden bahsedilerek fiil ile neticenin birbirlerinden farklı olduklarına dikkat çekilmiştir. Kanunun bu düzenlemelerine göre işlenen bir fiilin tek olup olmadığı değerlendirilmezken artık neticeye bakılmayacak ve yalnızca işlenen hareketin dikkate alınması yeterli olacaktır.^{23, 24}

Yargıtay YTCK döneminde de verdiği kararlarda, bir fiil ile birden fazla neticenin oluştuğu durumlarda fikri içtimanın söz konusu olabileceğini kabul ederek, tek fiilden anlaşılması gerekenin, tek netice değil, tek hareket olduğunu kabul etmektedir.^{25, 26} Uygulamada öğretinin genel kabul gören fikirleri benimsenmiş olup doğal anlamda gerçekleştirilen her bedensel eylem ayrı bir hareketi oluşturmakta ise de hukuki manada

- 23 DEMİREL Muhammed, Karar Analizi Tehlike Suçları – Zarar Suçları Arasındaki İlişkinin İçtima Kuralları Kapsamında Değerlendirilmesi, İÜHFİM C. LXXI, S.1, s.1479-1488, (2013), s.1482-1483
- 24 DEMİREL Muhammed, Karar Analizi Tehlike Suçları - Zarar Suçları Arasındaki İlişkinin İçtima Kuralları Kapsamında Değerlendirilmesi, İÜHFİM C. LXXI, S.1, s.1479-1488, (2013), s.1482-1483; *“Keza harekete bakılırken de gerçekleştirilen bedeni davranışların sayısını esas alarak hareketin sayısını belirleyen bir görüş ileri sürülürken diğer taraftan dış dünyaya yansıyan hareketler birden fazla olsa da hukuki nedenlerden dolayı tek kabul edilen ve hukuki anlamda hareketin teklifi olarak benimsenen bir görüş bulunmaktadır. Nihayetinde TCK'da da hukuki anlamda hareketin teklifi esas alınarak işlenen fiilin tek olup olmadığı tespit edilirken aralarındaki zamansal ve mekânsal birlikteliğin irdelendiğini vurgulamak gerekir.”*
- 25 Bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına neden olduğu dosya kapsamında anlaşılın sanığın 5237 sayılı TCK.nun 44. maddesi hükmü karşısında bunlardan en ağır cezayı gerektiren 5237 sayılı TCK.nun 85/2. maddesinde tanımlanan taksirle ölüm ve yaralamaya neden olma suçundan sorumlu tutulması gerektiği gözetilmeden, ayrıca trafik güvenliğini tehlikeye düşürme suçundan da mahkûmiyetine karar verilmesi, **9.CD. 13.11.2007, 2007/9982-2007/8317**; Sanığın tarlasındaki anızı yakması sonucu ateşin Telekom'a ait telefon direklerine sıçrayarak alt kısımlarının kısmen yanması şeklinde gerçekleşen olayda, eylem tek olup 765 sayılı TCK.nun 79. maddesi uyarınca en ağır cezayı içeren ve kasıtlı işlenen anız yakmak eyleminden ceza verilmesi gerektiği gözetilmeden, ayrıca, taksirle işlenen halkı tehlikeye maruz bırakmak suçundan da mahkûmiyetine karar verilmesi, **2.CD. 1.5.2006, 9912-8880**
- 26 Barosuna kayıtlı avukat olan sanığın, katılan vekili olarak açtığı tapu iptal ve tescil davasının 25/09/2007 ve 07/09/2009 tarihli duruşmalarına mazeretsiz olarak katılmayarak dosyanın işlemden kaldırılmasına ve yenileme talebinde de bulunmayarak davanın açılmamış sayılmasına sebebiyet vererek katılanın mağduriyetine neden olduğu, **fiilde doğal olarak birden fazla hareket bulunmakta ise de, hukuksal anlamda tek fiille işlendiği ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanma imkanı bulunmadığı** gözetilmeden TCK'nın 43. maddesi uygulanmak suretiyle fazla ceza tayini, **5.CD., 26/01/2016; 15840/935**

hareketin tek olması ile ifade edilmek istenen husus, doğal anlamda birden fazla hareket bulunsa dahi, bu hareketlerin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket olarak kabulüdür. Fikri içtimada da, fiil ya da hareketin tek olması, doğal anlamda değil hukuksal anlamda tekliği ifade etmektedir, şeklinde içtihatla bulunulmuştur.²⁷

27 Diğer taraftan Ceza Genel Kurulunun birçok kararında vurgulandığı üzere, bir fiilin hukuki anlamda tekliği ile doğal anlamda tekliği kavramlarının aynı olmadığı da gözardı edilmemelidir. Doğal anlamda gerçekleştirilen her bedensel eylem ayrı bir hareketi oluşturmakta ise de, **hukuki manada hareketin tek olması ile ifade edilmek istenen husus, doğal anlamda birden fazla hareket bulunsa dahi, bu hareketlerin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket olarak kabulüdür.** Bir kısım suçların işlenmesi sırasında doğal olarak birden fazla hareket yapılmakta ise de, ortaya konulan bu davranışlar, suçun kanuni tanımında yer alan hukuki anlamdaki tek bir fiili oluşturmaktadır. (Mahmut Koca-İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016, s. 492) Örneğin; failin mağduru birden fazla yumruk vurmaya yaralamaya durumunda, failin birden fazla hareketi olmasına rağmen kastı bir kişiyi yaralamaya yönelik olduğundan ortada tek fiil ve neticesi ile birlikte tek suç vardır. **Ceza Genel Kurulu 26/06/2016 tarih, 2015/15-389; 2018/318;** Doğal anlamda gerçekleştirilen her bedensel eylem ayrı bir hareketi oluşturmakta ise de, hukuki manada hareketin tek olması ile ifade edilmek istenen husus, doğal anlamda birden fazla hareket bulunsa dahi, bu hareketlerin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket olarak kabulüdür. **Fikri içtimada da, fiil ya da hareketin tek olması, doğal anlamda değil hukuksal anlamda tekliği ifade etmektedir.** Bir kısım suçların işlenmesi sırasında doğal olarak birden fazla hareket yapılmakta ise de, ortaya konulan bu davranışlar, suçun kanuni tanımında yer alan hukuki anlamdaki tek bir fiili oluşturmaktadır. (Mahmut Koca-İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016, s. 492)

Bu açıklamalar ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde; Sanık M... İpek'in 22.01.2009 tarihinde işlediği kasten öldürme suçunun yanında bu suçta kullandığı ruhsatsız ateşli silah nedeniyle 04.03.2009 tarihli iddianame ile 6136 sayılı Kanuna aykırılık suçundan da cezalandırılmasının talep edildiği, mahkemece sanığın kasten öldürme ve 6136 sayılı Kanuna aykırılık suçlarından cezalandırılmasına karar verilerek sanığın aynı gün üzerinde ele geçirilen ve emanete alınan bıçakla ilgili gereğinin yerine getirilmesi için Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu, yapılan soruşturmada söz konusu bıçağın 6136 sayılı Kanununun 4. maddesi kapsamında yasak niteliği haiz olduğunun tespit edilmesi üzerine, sanık hakkında 21.01.2013 tarihli iddianameyle yasak bıçak taşımak suçundan sulh ceza mahkemesine ayrı bir dava daha açıldığı, sanık hakkında ruhsatsız ateşli silah taşımak suçundan verilen mahkûmiyet hükmünün ise Özel Dairece onanmak suretiyle kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Yerleşik Yargıtay içtihatlarına göre, bir adet ruhsatsız tabanca ve bir adet yasak bıçak ele geçirilmesi hâlinde, TCK'nun 44. maddesinde düzenlenen fikri içtima kuralı uyarınca en ağır cezayı gerektiren fiilden hüküm kurulmalı, buna göre de sadece 6136 sayılı Kanununun 13/1. maddesinde tanımlanan ruhsatsız tabanca taşımak suçundan dolayı ele geçirilen bıçak da dikkate alınarak alt sınırdan uzaklaşılacak suretiyle ceza tayin edilmelidir.

Bu durumda, kasten öldürme suçunu işleyen sanığın aynı gün üzerinde taşıdığı tabanca ve bıçakla ilgili olarak, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığınca rapor alınıp 6136 sayılı Kanuna göre yasak niteliği haiz olduklarının anlaşılması durumunda, **hukuki anlamda**

TCK'nın 43. maddesinin 2. fıkrasında ve 44. maddelerinde birden çok suçun bir "fiil" ile işlenmesinden söz edildiği için "fiil tekliği-fiil çokluğu" başlığını kullanmış olmamıza rağmen, burada fiilden maksadın hareket olduğunu ve bu başlığın hareket tekliği-hareket çokluğu şeklinde anlaşılması gerektiğini belirtmeliyiz. Zincirleme suç ilişkisi hariç olmak üzere, bir içtima ilişkisinden söz edebilmek için hareketin tek olması gerekmekte olup, hareket gerçek anlamda birden fazla ise bir içtima ilişkisinden söz edilemeyeceğinden öncelikle içtimanın en önemli başlangıç noktası olan hareketin tekliği kavramından ne anlaşılması gerektiğinin ve bu noktada gerçek anlamda teklik hali dışında hareketin tek olduğunun varsayıldığı durumların ayrıca açıklanması gerekir.^{28, 29}

tek bir fiille 6136 sayılı Kanunun 13/1 ve 15/1. maddelerini ihlaleden sanık hakkında, TCK'nun 44. maddesinde düzenlenen fikri içtima hükümleri uyarınca en ağır cezayı gerektiren 6136 sayılı Kanunun 13/1. maddesine göre cezalandırılması ve tabanca ile bıçağın müsaderesine karar verilmesi istemiyle kamu davası açılması; bunun mümkün olmaması durumunda, kasten öldürme ve ruhsatsız tabanca taşımak suçlarından yargılama yapan mahkemece, emanette bulunan bıçakla ilgili rapor alınıp ayrı bir iddianame ile dava açılması sağlandıktan sonra, her iki kamu davasının birleştirilerek TCK'nun 44. maddesi delaletiyle sanığın en ağır cezayı gerektiren 6136 sayılı Kanunun 13/1. maddesi uyarınca alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle cezalandırılması gerektiği hâlde; ruhsatsız silah taşımak suçundan verilen ve Özel Dairece onanarak kesinleşen ilk hükme yönelik aleyhe temyiz olmadığı da gözetildiğinde, hukuksal anlamda tek olan fiil nedeniyle sanık hakkında ayrı ayrı kamu davaları açılarak sanığın ayrı ayrı cezalandırılmasında isabet bulunmamaktadır.

Bu itibarla, **hukuksal anlamda tek bir fiil nedeniyle** açılan ikinci dava "mükerrer dava" niteliğinde olduğundan, haklı nedene dayanan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının kabulüne, Özel Daire bozma kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün, mükerrer açılan davanın 5271 sayılı CMK'nun 223/7. maddesi uyarınca reddi yerine, duruşmaya devamla hüküm kurulması isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmelidir. **Ceza Genel Kurulu 29/05/2018 tarih, 2014/8-605; 2018/243**

- 28 DOĞAN Koray, Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtimayı Sorunu, **TAAD**, Yıl:5, Sayı: 16(Ocak 2014), s.196
- 29 DOĞAN Koray, Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtimayı Sorunu, **TAAD**, Yıl:5, Sayı: 16(Ocak 2014), s.197; *"Hareketin tekliği bahsinde açıklanması gereken belirleyici sorulardan birisi mütemadi suçlarla ani suçlar arasında hareketin tekliğinden söz edilip edilemeyeceğidir? Bu konuda baskın görüş, hareketin tekliğinden söz edilebileceği yönündedir. İlk suç tipinin tamamlanmasından sonra fakat bitmesinden önce bir diğerinin gerçekleştirilmesi halinde söz konusu olabilir ki bu durum mütemadi suçlar için de geçerlidir. Mütemadi suçun icrası (neticesi değil) temadi teşkil edecek kadar bir süre devam etmekle suç tamamlanır ancak temadi kesilinceye kadar sürer. Bu kapsamda mütemadi bir tehlike suçunun işlenmesi sırasında bu suçun tamamlanmasından fakat henüz temadinin kesilmesinden önce veya aynı anda başka bir zarar suçu işlenirse hareketin tekliğinden söz edilebilir. Suçun işlendiği anı esas aldığımızda mütemadi suç, temadinin kesildiği anda işlenmiş kabul edildiğinden tam o anda işlenen bir zarar suçuyla temadinin kesildiği ve iki suçun kısmen de olsa aynı anda işlendiği kabul edilebilir. Bunun yanında hazırlık hareketi neviden bazı hareketler veya amaç suç - araç suç ilişkisinde kısmi ayırlıktan söz edilemez. Failin mağdura cinsel saldırı suçunu işleyebilmek amacıyla onu kaçırmayı örneğinde olduğu gibi."*

Bu durumda, içtima türlerinin ayırımı bakımından ilk olarak ne zaman bir hareketin (hareket tekliğinin) bulunduğu belirlenmelidir. Hareket tekliği, doğal anlamda hareket tekliği ve hukuki anlamda hareket tekliği olmak üzere ikiye ayrılarak incelenmektedir³⁰.

B. Doğal Anlamda Hareket Tekliği

Doğal anlamda hareketin tekliği görüŖüne göre doğal anlamda hareket, ceza hukukunun önemli saydığı biçimde kiŖiliđin dıŖa vurulmasıdır. Burada verilen iradi kararın sonucu olarak gerçekteŖtirilen bedeni davranıŖların sayısı esas alınmaktadır. Suç oluŖturacak hareketlerin, davranıŖ anlamında birden fazla yapılması halinde hareketin tekliğini etkilemektedir.

Buna göre, hareket edenin iradesinden kaynaklanan her beden hareketi doğal anlamda bir hareketi oluŖturur. Doğal anlamda hareket tekse, bunun sebebiyet verdiği tipik neticelerin sayısı önemli değildir. Failin iradi olarak gerçekteŖtirdiđi her bir vücut hareketi tek fiil olup, bu nedenle iradi olarak gerçekteŖtirilen vücut hareketi sayısınca suç oluŖacaktır, ancak tabii anlamda hareket tek olduğunda suç tiplerinde gerçekteŖtirilen neticelerin çokluğu hareketin tekliğini kabule engel olmayacaktır.³¹ Örneğin bir mermiyle birden çok kiŖinin öldürülmesi veya tek sözle çok sayıda kiŖiye hakaret edilmesi halinde yalnızca bir hareket vardır. Bir hareketin ihlal ettiği hukuki değerlerin farklılık arz edip etmemesi de önemli değildir. Örneğin fırlatılan bir taŖla vitrin camının kırılması ve içerideki kiŖinin yaralanması halinde de hareket tektir. Önemli olan tek hareketin aynı iradi faaliyet yoluyla gerçekteŖtirilmesidir. Bu nedenle doğal anlamda hareket hakkındaki hüküm daima iradi faaliyetin tekliğine göre verilir. Dolayısıyla çeŖitli kiŖilere yönelik olarak birden fazla ateŖ açılması durumunda, birden çok iradi faaliyetin ve dolayısıyla doğal anlamda birden çok hareketin bulunduğu kabul edilecektir. Birden çok hareketin eŖ zamanlı olarak gerçekteŖtirilmesi önemli değildir. Örneğin kiŖi sağ ve sol eliyle aynı zamanda aynı kiŖiye veya farklı kiŖiye ateŖ etse veya farklı eŖyaları alsa, tabii anlamda iki hareket vardır.³²

Doğal anlamda hareket tekliği görüŖüne göre fiilin tekliği, verilen iradi karar sonucu gerçekteŖtirilen vücut hareketlerinin sayısına göre

30 KOCA, Fikri İçtima, s. 202 vd.

31 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmeti 11. Bası, Adalet, 2017, s.728

32 KOCA, Mahmut/ÜZÜLMEZ, İlhan, 10.Bası, s.502

belirlenmesi gerektiğinden, failin iradi olarak gerçekleştirdiği her bir vücut hareketi tek fiil olup, iradi olarak gerçekleştirilen vücut hareketi sayısınca suç vardır. Tabii anlamda hareket tek olduğunda suç tiplerinde gerçekleştirilen neticelerin çokluğu hareketin tekliğini kabule engel olmadığından hasmını öldürmek isteyen failin sıkığı tek merminin, hasmına isabet ederek onun ölümüne, yanındaki arabanın camının kırılmasına sebep olduğu hallerde dahi hareket tek sayılacaktır.³³

Zamansal ve mekânsal olarak bütünlük gösteren birden fazla hareket doğal anlamda tek sayılmalıdır. Bu şekilde gerçekleştirilen hareketlerin tek suç sayılmasının temel koşulu hareketlerin aynı hukuki menfaati ihlal etmesi ve aynı mağdura yönelmiş olmasıdır.³⁴ Hareketin doğal tekliğinde fail bir amaç doğrultusunda dar bir zamansal ve mekânsal birliktelik içinde birden fazla benzer nitelikte hareket gerçekleştirir. Burada da birden fazla hareket olmasına rağmen fail tek suç işlemiş olarak kabul edilir.³⁵

C. Hukuki Anlamda Hareket Tekliği

1. Genel Olarak

Doğal anlamda birden fazla hareketin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturduğu hallerde, tek hareketin varlığını kabul etmek gerekmekte olup bu duruma hukuki anlamda hareketin tekliği denilmektedir. Failin gerçekleştirdiği hareketler hukuki bir bakış açısı ile değerlendirilmeli, doğal anlamda birden fazla hareket, hukuki yönden değerlendirildiğinde bir bütün oluşturmakta ise tek fiil olarak kabul edilmelidir.³⁶ Doğal anlamda hareketin tek olduğu hallerde, hukuki bakımdan da hareket her zaman tektir. Bununla birlikte doğal anlamda birden çok hareketin bulunduğu hallerde her durumda hukuki bakımdan da hareketin çok olduğunun kabulü doğru değildir.³⁷ Bazen doğal anlamda birden çok hareket bulunmasına karşın, hukuki anlamda

33 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 11. Bası, Adalet, 2017, s.728; "Ancak hasmını yaralamak isteyen failin birden fazla tokat atması veya bir veya birden fazla tokat atmakla birlikte, bir veya birden fazla tekme atması durumunda, iradi karara dayanan her bir tokat ya da tekme atma hareketi ayrı bir fiil teşkil edecektir."

34 ÖZBEK Veli Özer/KANBÜR Mehmet Nihat/DOĞAN Koray/BACAKSIZ Pınar/TEPE İlker, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara (2017), sh. 532

35 DOĞAN Koray, *Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtimai Sorunu*, TAAD, Yıl:5, Sayı: 16(Ocak 2014), s.196-197

36 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, 11. Bası, Adalet, 2017, s.728

37 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, 10.Bası, s.502

hareketin tekliğinin kabulü gerekmektedir. Bir suçun kanuni tarifinde, birden fazla hareket tek hareket gibi sayılmışsa, burada hukuki anlamda tek hareket vardır.

Hukuki manada hareketin tek olması ile anlatılmak istenen husus doğal anlamda gerçekleştirilen her bedensel eylem ayrı bir hareketi oluştursa, yani doğal anlamda birden fazla hareket bulunsun da bunların hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket olarak kabul edilmesidir.³⁸ Tipik hareket tekliği (normatif teklik) ve doğal hareket tekliği durumlarında doğal anlamda birden fazla hareket bulunmasına karşın hukuki anlamda tek hareket bulunmaktadır.^{39, 40} Burada kanun koyucu birçok harekete bir sonuç bağlayarak, kanuni tip olarak belirlemiştir. Örneğin yağma suçunda, cebir veya tehdit kullanılması ile malın alınması hareketleri farklı olmasına karşın, kanun koyucu bunları birleştirerek tek suç sayma yolunu benimsemiştir. Bu durumda doğal anlamda hareket birden fazla olmasına karşın, hukuki anlamda tek hareket mevcuttur. Yine suçun işlenebilmesi için, doğal anlamda tek hareket yeterli olmasına karşın, aralıksız olarak bu hareketlerin birden fazla defa gerçekleştirilmesi durumunda da, doğal anlamda birden çok davranış olmasına karşın hukuki anlamda hareketin tekliği söz konusudur. Örneğin, birden fazla bıçak darbesiyle yaralama

38 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Bası, Adalet, 2017, s.729; *"Hukuki anlamda hareket tekliği görüşüne göre, iki durumda, doğal anlamda birden fazla hareket bulunmasına karşın hukuki anlamda tek bir fiilin varlığı kabul edilmektedir. Bunlar; doğal fiil tekliği ve tipik hareket tekliğidir."*

39 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Bası, s.502; AKBULUT Berrin, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s. 661-662

40 Sanığın, Silivri Belediyesi sınırları içerisinde, mülkiyeti Maliye Hazinesine ait 3 pafta 268 parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsatsız olarak iki ayrı bina yaptığı tek yapı tatil tutanağı ile tespit edilen olayda; atılı imar kirliliğine neden olma suçunun oluşması bakımından sanığın tek bina yapması yeterli ise de; tek parsel üzerinde inşa edilen binaların aynı suç işleme kararı altında ve aynı türdeki davranış şekli ile gerçekleştirilmesi, 30.04.2009 tarihli tek yapı tatil tutanağı ile belirlenen binaların farklı zamanlarda gerçekleştirildiğine ilişkin dosya içerisinde herhangi bir tespitin yer almaması ve zaman mekân yönünden aralarında sıkı bir ilişki olan bu eylemlerin birbirine bağlı tek hareket olarak görüleceğinde kuşku bulunmaması karşısında, eylemlerinin tek imar kirliliğine neden olma suçunu oluşturacağı ancak üretilen inşaat miktarının çok fazla oluşunun temel cezanın belirlenmesi sırasında göz önüne alınması gerektiği kabul edilmelidir.

Bu itibarla, haklı nedene dayanan itirazın kabulü ile Özel Daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir. **Ceza Genel Kurulu 19/12/2017 gün ve 2014/4-268; 2017/561**

suçunun gerçekleştirilmesi halinde, her vuruş doğal anlamda bir hareket olduğu halde, hukuki anlamda bu hareketlerin tamamı bir hareket sayılır.^{41, 42, 43}

41 KOCA, Fikri İctima, sh. 206-207

42 Doğal anlamda gerçekleştirilen her bedensel eylem ayrı bir hareketi oluşturmakta ise de, hukuki anlamda hareketin tek olması ile ifade edilmek istenen husus, doğal anlamda birden fazla hareket bulunsa dahi, bu hareketlerin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket olarak kabulüdür. Fikri içtimada da, fiil ya da hareketin tek olması, doğal anlamda değil hukuksal anlamda teklifi ifade etmektedir. Bir kısım suçların işlenmesi sırasında doğal olarak birden fazla hareket yapılmakta ise de, ortaya konulan bu davranışlar suçun kanuni tanımında yer alan hukuki anlamdaki "tek bir fiili" oluşturmaktadır. (Mahmut Koca-İlhan Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 6. Bası, Ankara, 2013, s.484 ve 495) Örneğin, failin mağduru birden fazla yumruk vurmak suretiyle yaralaması durumunda, failin birden fazla hareketi olmasına rağmen kastı bir kişiyi yaralamaya yönelik olduğundan ortada tek fiil ve neticesi ile birlikte tek suç vardır. **Ceza Genel Kurulu 31/01/2017 gün ve 2014/1-840; 2017/35; Bu bağlamda, "tek fiil" veya "bir fiil" den ne anlaşılması gerektiğinin de değerlendirilmesi gerekmektedir.** Doğal anlamda gerçekleştirilen her bedeni hareket ayrı bir hareketi oluşturmakta ise de, hukuki anlamda hareketin tek olması ile ifade edilmek istenen husus, doğal anlamda birden fazla hareket bulunsa dahi, bu hareketlerin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket olarak kabulüdür. Fikri içtimada da, fiil ya da hareketin tek olması, doğal anlamda değil hukuksal anlamda teklifi ifade etmektedir. Bir kısım suçların işlenmesi sırasında doğal olarak birden fazla hareket yapılmakta ise de, ortaya konulan bu davranışlar suçun kanuni tanımında yer alan hukuki anlamdaki "tek bir fiili" oluşturmaktadır. (Mahmut Koca-İlhan Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 6. Bası, Ankara, 2013, s.484 ve 495) 5237 sayılı TCK'nun genel hükümleri arasında yer alan fikri içtima kuralları, şartlarının bulunması halinde kural olarak her suç için uygulanabilir ise de, kanun koyucunun açıkça istisna öngördüğü hallerde bu kuralın uygulanması imkânı bulunmamaktadır. Nitekim 5237 sayılı TCK'nun 212. maddesinde, sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunacağı belirtilerek, açıkça farklı neviden fikri içtima hükümlerinin uygulanması engellenmiştir. Bu anlatımlara göre, farklı neviden fikri içtimanın şartları, hareket ya da fiilin hukuki anlamda tek olması, tek fiille birden fazla farklı suçun işlenmiş olması, işlenen suçlarla ilgili kanunda açıkça fikri içtima hükümlerinin uygulanmasının engellenmemiş olması şeklinde belirlenebilecektir. Görüldüğü gibi, kanuni istisnalar dışında, hukuki anlamda tek bir fiille birden fazla farklı suçun işlenmesi halinde, bu suçlardan en ağır cezayı gerektirenin cezasına hükmolunması kanun gereği olup, suçların olası kastla veya doğrudan kastla işlenmiş olması da varılan bu sonucu değiştirmeyecektir. Öte yandan, 5237 sayılı TCK'nun 151. maddesinde düzenlenen mala zarar verme suçunda da, fikri içtima uygulaması açısından herhangi bir istisna getirilmemiştir. Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; **Yerden aldığı parke taşını katılanın arabasının arka camına doğru atan sanığın eylemi sonucunda, camın kırılmasına ve içeri düşen taşın arabanın ön koltuğunda oturan mağdurun kafasına isabet ederek yaralanmasına neden olduğu somut olayda, sanığın katılanın arabasına taş atması eyleminin tek fiil olduğu ve bu suretle, tek olan eylem sonucunda hem katılana karşı mala zarar verme suçunun, hem de mağdura karşı yaralama suçunun meydana geldiği sabit olup bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nun 44. maddesinin uygulanması ve meydana gelen suçların en ağırından ceza verilmesi gerekmektedir.**Bu itibarla, sanığın mala zarar verme ve yaralama suçlarından ayrı ayrı mahkumiyetine ilişkin yerel mahkeme hükmünün Özel Daire tarafından, sanığın durumunun TCK'nun 44. Maddesi uyarınca farklı neviden fikri içtima hükümleri kapsamında değerlendirilmesi gerektiği gerekçesiyle bevilmesine karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmadığından, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir. **Ceza Genel Kurulu 16/09/2014 gün ve 2013/9-431; 2014/377**

43 Doğal anlamda gerçekleştirilen her bedensel eylem ayrı bir hareketi oluşturmakta ise de, hukuki manada hareketin tek olması ile ifade edilmek istenen husus, doğal

Zaman ve mekân yönünden aralarında sıkı bir ilişki olan birbirini takip eden eylemlerin birbirine bağlı tek hareket olarak değerlendirilmesi, tek suç işleme iradesi ile ve aynı olayın devamı niteliğindeki eylemlerinde bu kapsamda görüleceği izahtan varestedir.⁴⁴

anlamda birden fazla hareket bulursa dahi, bu hareketlerin, hukuki nedenlerden dolayı değerlendirmede birlik oluşturması suretiyle tek hareket olarak kabulüdür. Fikri içtimada da, fiil ya da hareketin tek olması, doğal anlamda değil hukuksal anlamda tekliği ifade etmektedir. Bir kısım suçların işlenmesi sırasında doğal olarak birden fazla hareket yapılmakta ise de, ortaya konulan bu davranışlar, suçun kanuni tanımında yer alan hukuki anlamdaki tek bir fiili oluşturmaktadır. (Mahmut Koca-İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016, s. 492) Örneğin; failin mağduru birden fazla yumruk vurmak suretiyle yaralaması durumunda, failin birden fazla hareketi olmasına rağmen kastı bir kişiyi yaralamaya yönelik olduğundan ortada tek fiil ve neticesi ile birlikte tek suç vardır. **Ceza Genel Kurulu 21/03/2017 gün ve 2016/13-292; 2017/164**

- 44 Sanık İrfan ve inceleme dışı sanıkların alkollü şekilde araç kullanması nedeniyle haklarında yasal işlem yapılmak üzere görevlilerce karakola getirildikleri, sanık ve inceleme dışı sanıklar hakkında tutanak düzenlenirken sanığın şikâyetçi Kemal'i iterek "Sen bu işlemi nasıl yaparsın, ben ajanım ajan" dediği, bunun üzerine sanığın polis memurları tarafından karakol binası dışına çıkarıldığı, şikâyetçinin karakolun giriş kapısına giderek dışarıda bulunan inceleme dışı sanık Fazıl'ı çağırdığı, bu esnada sanığın da karakola girip, şikâyetçinin üzerine doğru yürüyerek "Seni dava edeceğiz, sen göreceksin" şeklinde sözler söylediği, yeniden dışarıya çıkarılan sanığın bu kez karakolun dış kapısı önünde "A..., y... sokayım, senin var ya, senin ecdadının a..., y... Sokayım" diyerek şikâyetçiye hakaret ettiği, sonrasında karakolun bahçe kapısı duvarı üzerinde bulunan demir muhafazalı aydınlatma lambasını eliyle vurup kırdığı olayda; sanığın, şikâyetçiye yönelik birden fazla kez hakaret içeren **sözlerinin aynı yerde ve çok kısa zaman aralığı içerisinde söylemesi karşısında; hukuki anlamda bütünlük arz eden eylemlerinin tek bir suç oluşturduğu** ve hakkında TCK'nun 43. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen zincirleme suç hükümlerinin uygulanma şartlarının bulunmadığı kabul edilmelidir. **Ceza Genel Kurulu 26/06/20018 tarih ve 2015/15-389; 2018/318; Sanığın, Silivri Belediyesi sınırları içerisinde, mülkiyeti Maliye Hazinesine ait 3 pafta 268 parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsatsız olarak iki ayrı bina yaptığı tek yapı tatil tutanağı ile tespit edilen olayda; atılı imar kirliliğine neden olma suçunun oluşması bakımından sanığın tek bina yapması yeterli ise de; tek parsel üzerinde inşa edilen binaların aynı suç işleme kararı altında ve aynı türdeki davranış şekli ile gerçekleştirilmesi, 30.04.2009 tarihli tek yapı tatil tutanağı ile belirlenen binaların farklı zamanlarda gerçekleştirildiğine ilişkin dosya içerisinde herhangi bir tespitini yer almaması ve zaman mekân yönünden aralarında sıkı bir ilişki olan bu eylemlerin birbirine bağlı tek hareket olarak görüleceğinde kuşku bulunmaması karşısında, eylemlerinin tek imar kirliliğine neden olma suçunu oluşturacağı ancak üretilen inşaat miktarının çok fazla oluşunun temel cezanın belirlenmesi sırasında göz önüne alınması gerektiği kabul edilmelidir. **Ceza Genel Kurulu 19/12/2017 tarih ve 2014/4-268; 2017/561; Sanığın, şikâyetçiye yönelik silahla tehdit eyleminin akabinde, olay yerinden ayrıldıktan 20-25 dakika sonra bu sefer şikâyetçinin cep telefonunu arayarak kendisine ölümle tehditte bulunması karşısında, eylemlerin aynı gün içerisinde, kısa aralıklarla, tek suç işleme iradesi ile ve aynı olayın devamı şeklinde gerçekleşmesi nedeniyle, zincirleme suç hükümlerinin olayda uygulama yeri olmadığı gözetilmeden, sanığın cezasından, TCK'nın 43/1. maddesine göre artırım yapılması, Y.4.CD. 25/02/2019, 2014/39977-2019/2810****

Suç tipinin birden fazla hareketle ihlal edilebilir olması, bu doğal hareketler hukuken tek kabul edileceğinden, hareketin hukuki anlamda tekliğini etkilemeyecektir. Fikri içtimada tek olması aranan, iradi karara dayanan hareketin tek olması değil, doğal olarak vücut hareketleri birden fazla olsa dahi, söz konusu suç tipinin ihlali bakımından yapılmış olan hareketler yine de tek hareket kavramı içinde mütalaa edileceğinden, fikri içtima uygulamasında fiilin tekliği belirlenirken, hukuki anlamda hareket tekliği anlayışının benimsenmesi yerinde olacaktır.⁴⁵

Hukuki anlamda hareket tekliği görüşüne göre, iki durumda, doğal anlamda birden fazla hareket bulunmasına karşın hukuki anlamda tek fiilin varlığı kabul edilmektedir. Bunlar; doğal fiil tekliği ve tipik hareket tekliğidir.⁴⁶

2. Tipik Hareket Tekliği

Tipik hareket tekliğinde, doğal anlamda birden fazla hareket, suçun kanuni tanımında ortak bir hukuki değerlendirmeye tabi tutulmak suretiyle tek fiil şeklinde birbirine bağlanmaktadır⁴⁷. Burada önemli olan, suç tipinde yer alan fiilin tanımlanma şekli olup, birden fazla hareket tek fiil olmaya elverişli bir şekilde formüle edilmişse, doğal anlamda birden fazla hareket bulunsada dahi hukuki anlamda tek fiil olduğu kabul edilmelidir.⁴⁸ Tipik hareket tekliğini, bir suçun kanuni tanımında birden fazla hareketin tek hareket olarak birbiriyle bağlanmış olması şeklinde ifade etmek de mümkündür. Bunun klasik örneklerini çok hareketli suçlar, bileşik suçlar, mütemadi (kesintisiz) suçlar ve seçimlik hareketli suçlar oluşturmaktadır.⁴⁹

Çok hareketli suçlarda, doğal anlamda birden fazla hareket bulunmasına rağmen suçun kanuni tarifinde bu hareketler ortak bir değerlendirmeye tabi tutularak tek fiil olarak kabul edilmiştir. Örneğin çok hareketli bir suç olan özel belgede sahtecilikte suçun oluşumu bakımından özel belgenin sahte olarak düzenlenmesinin yanı sıra bu belgenin kullanılması da aranmıştır. Böylelikle çok hareketli suçlarda suçun oluşumu bakımından birbirini izler şekilde birden çok hareketin icrası gerekli görülmüştür. Ancak bu hareketler bir bütün halinde özel belgede sahtecilikten söz

45 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, 11. Bası, Adalet, 2017, s.731

46 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Bası, Adalet, 2017, s.729

47 İÇEL, Suçların İçtimaı, s. 30; GÖKTÜRK, Fikri İçtima, s. 130., MERKİ Duygu, **Bileşik Suç**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009, s.25

48 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, 11. Bası, 2017, s.731

49 KOCA Mahmut/ ÜZÜLMEZ İlhan, 10. Bası, s.502

edilebilmesi için icra edilmesi gereken fiil olarak tanımlanmıştır.⁵⁰ Aynı şekilde yağma suçunda (m. 148), cebir veya tehdit ile malın alınması şeklinde doğal anlamda iki hareket bulunmasına rağmen, suçun kanuni tanımında bu hareketler ortak bir değerlendirmeye tabi tutularak tek fiil kabul edilmiştir. Kısacası yağma suçunu oluşturan birden çok hareket, hukuki olarak tek fiili oluşturmaktadır.^{51, 52} Çok hareketli bir suç olan yağma suçu aynı zamanda bileşik bir suçtur. Bu yüzden TCK'nın 42. maddesinde, bileşik suçun tek fiil sayılan suç olduğu belirtilmiştir.

Mütemadi suçlarda da doğal anlamda çeşitli hareketler kanuni tip tarafından birleştirilmiş ve tek hareket olarak değerlendirilmiştir⁵³. Mütemadi suçlarda hareketin çokluğu, hukuka aykırılığın ortaya çıkması ve sürmesi bakımından kavramsal bir zorunluluktur. Bu tür suçlarda da hareket tipik anlamda tektir.^{54, 55} Örneğin kişiyi hürriyetinden yoksun

50 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, 11. Bası, 2017, s.731

51 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, 10. Bası, s.503

52 DOĞAN Koray, Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtimai Sorunu, TAAD, Yıl:5, Sayı: 16(Ocak 2014), s.196; "Hareketin hukuki tekliğinde ise suçun tipe uygunluk unsuru kanundaki düzenleme gereği birden fazla hareketi bünyesinde barındırır. Örneğin; yağma suçunda (m.148) cebir veya tehdit kullanmak suretiyle mağdurun eşyasının alınması ya da kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunda (m.123) failin ısrarla mağduru rahatsız edici hareketleri tekrarlaması gerekir. Her iki durumda da hareket birden fazla olsa da bu bir yasal zorunluluk olduğundan tek bir suç işlenmiş kabul edilir."

53 İÇEL, Suçların İçtimai, s. 30.

54 Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun temadi eden suçlardan olup mağdureye yönelik alıkoyma eyleminde fiili veya hukuki kesintinin gerçekleşmemesi karşısında suçun zincirleme şekilde işlenmediği gözetilmeden, sanık hakkında münset suçtan kurulan hükümde 5237 sayılı TCK'nın 43/1. maddesinin tatbiki suretiyle fazla ceza tayini, **14.CD., 12/03/2018; 682/1762**; Suça sürüklenen çocuk Murat T.....'un TCK'nın 315. maddesinde tanımlanan silahlı terör örgütüne vermek üzere el yapımı bombaları depolamak suretiyle bulundurmak şeklindeki eyleminin temadi eden suçlardan olduğu, üç farklı zamanda üretildiği tespit edilemeyen el yapımı patlayıcıların bulundurulması hukuki ve fiili kesinti gerçekleşinceye kadar eylemlerin tek suç oluşturacağı, patlayıcı maddelerin miktarının fazlalığı veya birden fazla nakledilmesi halinde bu durumun TCK'nın 61. maddesi uyarınca cezanın belirlenmesinde dikkate alınması gerektiği gözetilmeden, suça sürüklenen çocuğun temadi eden ve tek suç oluşturan eylemleri nedeniyle birden çok suçun gerçekleştiği kabul edilerek zincirleme suç hükümlerinin uygulanması, **16.CD., 11/07/2017; 1518/4832**

55 DOĞAN Koray, Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtimai Sorunu, TAAD, Yıl:5, Sayı: 16 (Ocak 2014), s.197; "Hareketin tekliği bahsinde açıklanması gereken belirleyici sorulardan birisi mütemadi suçlarla ani suçların arasında hareketin tekliğinden söz edilip edilemeyeceğidir? Bu konuda baskın görüş, hareketin tekliğinden söz edilebileceği yönündedir. İlk suç tipinin tamamlanmasından sonra fakat bitmesinden önce bir diğerinin gerçekleştirilmesi halinde söz konusu olabilir ki bu durum mütemadi suçlar için de geçerlidir. Mütemadi suçun icrası (neticesi değil) temadi teşkil edecek kadar bir süre devam etmekle suç tamamlanır ancak temadi kesilinceye kadar sürer. Bu kapsamda mütemadi bir tehlike suçunun işlenmesi sırasında bu suçun tamamlanmasından fakat henüz temadinin kesilmesinden önce veya aynı anda başka bir zarar suçu işlenirse hareketin tekliğinden söz edilebilir. Suçun işlendiği anı esas aldığımızda

kılma⁵⁶, suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüte üye olma⁵⁷ suçlarında olduğu gibi.⁵⁸ Kesintisiz suçlarda devam eden netice değil, hareketin icrasındır. Netice devam etmez, bir kez gerçekleşir ve artık bir durum ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Yargıtay'ca kesintisiz suç niteliğinde olan kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun icrasının devamı sırasında önce mağdurlardan ikisini, daha sonra birini bıraktığı, son olarak da mağduru yanında tutarak ormanlık alana götürdüğü eyleminde, failin aynı nev'iden fikrî içtima niteliğindeki suçu işlemeye başladıktan sonra icranın

mütemadi suç, temadinin kesildiği anda işlenmiş kabul edildiğinden tam o anda işlenen bir zarar suçuyla temadinin kesildiği ve iki suçun kısmen de olsa aynı anda işlendiği kabul edilebilir. Bunun yanında hazırlık hareketin eviden bazı hareketler veya amaç suç - araç suç ilişkisinde kısmi ayrılmaktan söz edilemez. Failin mağdura cinsel saldırı suçunu işleyebilmek amacıyla onu kaçırmaması örneğinde olduğu gibi."

- 56 Tüm dosya içeriğine göre sanık ile suç tarihinde 15 yaşını tamamlamayan mağdurenin buluştuktan sonra gittikleri evde on beş gün süre ile birlikte kaldıkları anlaşıldığından müsnet **kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun temadı ettiği** gözetilmeden, koşulları oluşmadığı halde zincirleme suça ilişkin TCK'nun 43. maddesi ile artırılması suretiyle fazla ceza tayini, **Y.14.CD. 05/02/2019, 2018/7058-2019/682**
- 57 Sanıkların işlemiş olduğu suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve üye olma suçunun temadı eden suçlardan olduğu, iddianame tanzimi ile hukuki kesintinin oluşacağı eylemlerinin tek bir suç teşkil edeceği, TCK'nun 43. maddesinde düzenlenen zincirleme suç hükümlerinin uygulanma olanağı bulunmadığı gözetilmeden, zincirleme suç oluşturduğu kabul edilerek temel cezada TCK'nun 43/1. maddesi uyarınca artırım yapılması suretiyle fazla ceza tayini, **16.CD., 07/03/2017; 6443/995**
- 58 Türk Ceza Hukuku sisteminde düzenlenen suçların yasa metinlerinde yer alan tanımlarında, dış alemde işlenen fiilin model veya tipi tarif edilmektedir. Bir suçun söz konusu olması için, işlenen fiilin kanunî tarife uygun olması gerekmektedir. Suçun maddî unsurlarını ise, "hareket (fiil)" ve "netice" oluşturur. Bazen Kanun, suçları tarif ederken, sadece neticeyi gösterir ve bu neticenin gerçekleştirilmesini yasaklar veya emreder. Bazen de kanunî tipte, neticeden başka hareket de tarif edilir ve bu takdirde neticenin, tarif edilen hareketle meydana getirilmesi hâlinde, tarife uygun bir fiil işlenmiş olur. **Kanun maddelerinde tarif edilen ve suç teşkil ettiği öngörülen fiilin; niteliği, anlamı, yapısı ve mahiyeti itibarıyla, süreli veya süresiz devamlılık arz eden bir özelliğinin bulunması hâlinde, "devamlı suçun" varlığından söz etmek gerekecektir.** Doktrinde çoğunluk görüşü olarak benimsendiği ve uygulamada da kabul edildiği üzere; Hareketten doğan netice, bazen belirli bir süre devam eder; işte neticenin devam etmeyip derhâl sona erdiği suçlara "anî" suçlar, neticenin devam ettiği suçlara ise "mütemadi, kesintisiz suçlar" denir. Bununla beraber, mütemadî bir suçun varlığı için suçtan doğan hukuka aykırı durumun, yani suçun eserinin bir süre devam etmesi yeterli değildir. Gerçekten, suçtan doğan hukuka aykırı durumun devam edip etmemesi, bu durumun ilk olarak çıktığı anda tamamlanmış, bitmiş olan suça yeni bir şey eklemeyip ve anî bir suçun mütemadî sayılmasını gerektirmez; **mütemadi suçta devam eden, derhâl sona ermeyen şey neticenin kendisidir ve bu netice devam ettikçe suç da işlenmektedir.** Bu esastan çıkan sonuç şu olmalıdır ki mütemadi suçlar ne neticenin ilk gerçekleştiği anda, ne de temadinin sona erdiği anda değil, belki temadinin başlaması ile bitmesi arasında geçen süre içinde, yani mütemadî suçun hukukî konusunu teşkil eden hak ve menfaatin ihlâline devam edildiği sürece icra edilmiş olurlar. (As.Yrg.D.K.K, 08/02/2007, E.2007/4, K.2007/4) **Y.19.CD. 11/02/2019, 2018/8071-2019/4137**

devamı sırasında mağdurlardan bazılarını serbest bırakmasının, anılan suçun niteliğini değiştirerek bu suçla ilgili gerçek içtima hükümlerinin uygulanmasına yol açmayacağı kabul edilmiştir.⁵⁹

Kanun koyucu, bazen, çok uzun süren davranışları tek suç olarak kabul edebilir. Eziyet⁶⁰ ve işkence gibi suçlar bir bütün oluşturan tipik

59 Oluş ve kabule göre, suç tarihinde sanık O.....'ın, hakkında atılı suçtan kurulan hükümlerin açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen sanık K.....'la görüşüp mağdure G.....'yi kaçıracağını söyleyerek kendisine yardım etmesini istemesinin ardından olay günü sanıkların mağdureler G....., F..... ve M..... Z.....'nin içinde bulunduğu mağdur Z.....'in idaresindeki yolcu minibüsünün K..... köyüne geldiğinde K.....'ın binmek için işaret etmesi üzerine durduğu sırada arka tarafta saklanan O.....'ın K.....'ın peşinden araca binip belinden çıkardığı babasına ait taşıma ruhsatlı silahı mağdur Z.....'e doğrultarak aracı T..... Beldesi E..... Yaylasına götürmesini istediği, Z.....'in silahtan korkarak aracı O.....'ın söylediği yere yönlendirdiği, araçta mağdureler dışında yolcu bulunmadığı, O.....'ın T..... beldesi yakınında F..... ve M..... Z.....'yi araçtan indirdiği ve bir süre gittikten sonra O.....'ın, Z.....'den aracı durdurmasını istediği, bu arada mağdure G.....'yi zorla araçtan indirdiği, şoförü aracıyla bırakıp K..... ve G..... ile beraber ormana doğru yürümeye başladığı, K.....'ın ayrılmasının ardından O.....'ın mağdure G.....'ye "buradan ya ölümünüz gider ya da anlaşarak gideriz" demek suretiyle tehdit edip kolundan tutarak götürdüğü yerde mağdureyi iknaya çalışırken bırakılan mağdurların haber verdiği jandarma personeline gerçekleştirilen arama neticesinde O.....'ın silahıyla birlikte yakalanıp G.....'nin kurtarıldığı tüm dosya kapsamında anlaşılmalıdır,

Dosya içeriğine göre yapılan değerlendirmede sanık O.....'ın kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunu, **tek bir fiille** mağdurlar Z....., M..... Z....., F..... ve G.....'ye **karşı işlemeye başladığından sonra, kesintisiz suç niteliğinde olan bu suçun icrasının devamı sırasında önce mağdurlardan ikisini, daha sonra birini bıraktığı**, son olarak da mağdure G.....'yi yanında tutarak ormanlık alana götürdüğü, mevcut haliyle **sanığın aynı nev'iden fikrî içtima niteliğindeki suçu işlemeye başladıktan sonra icranın devamı sırasında mağdurlardan bazılarını serbest bırakmasının, anılan suçun niteliğini değiştirerek bu suçla ilgili gerçek içtima hükümlerinin uygulanmasına yol açmayacağı** gözetilmeden adları geçen mağdurlara yönelik işlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan dolayı sanığın eylemine uyan TCK'nın 109/2-3a-f-5,43/1-2. maddeleri gereğince cezalandırılması yerine mağdurlar Z....., F..... ile M..... Z.....>ya yönelik eylemlerin ayrıca müstakil suç olduğu kabul edilip yazılı şekilde mağdure G.....>ye karşı işlenen suç ile diğer mağdurlara karşı işlenen suçtan dolayı ayrı ayrı mahkûmiyetine karar verilmesi, **Y.14.CD. 10/12/2014, 2013/4180-2014/14098**

60 TCK'nun 96/1. maddesinde "bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi..." ibaresi yer almakta; yasada eziyet kabul edilen eylemler tanımlanmamaktadır. Madde gerekçesinde ise "eziyet olarak, bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışlarda bulunulması gerekir. Aslında bu fiiller de kasten yaralama, hakaret, tehdit, cinsel taciz niteliği taşıyabilirler. **Ancak, bu fiiller, ani olarak değil, sistematik bir şekilde ve belli bir süreç içinde işlenmektedirler. Bir süreç içinde süreklilik arzeder bir tarzda işlenen eziyetin özelliği, işkence gibi, kişinin psikolojisi ve ruh sağlığı üzerindeki tahrip edici etkilerinin olmasıdır.** Bu etkilerin uzun bir süre ve hatta hayat boyu devam etmesi, eziyetin bu kapsamda işlenen fiillere nazaran daha ağır ceza yaptırımını altına alınmasını gerektirmiştir." denilmektedir.

Somut olayda, sanığın sistematik ve süreklilik arz edecek biçimde olmayan ancak; merhamet, acıma ve şefkatle bağdaşmayacak şekilde, öz oğlu olan yaşı küçük mağduru

faaliyetlerin gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. Örneğin işkence suçu “bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışlar”ın sistematik olarak işlenmesini gerektirmektedir.⁶¹Görüldüğü gibi kanuni tanımda suçun oluşması için niteliği tanımda belirtilen davranışların bulunması aranmaktadır⁶². Dolayısıyla kişilerin aşağılanmasına yol açan tek davranış bu suç

bir sefere mahsus çınlıçplak soyarak üzerine soğuk su döküp ıslak vaziyette bekletmesi şeklindeki eyleminin TCK.nun 232/2. madde ve fıkrasında düzenlenen kötü muamele suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, **Y.8.CD., 25/02/2019; 2018/11874-2019/2586; 5237 sayılı TCK.nun 96/1. maddesinde** “bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi...” ibaresi yer almakta; yasada eziyet kabul edilen eylemler tanımlanmamaktadır. Madde gerekçesinde ise “eziyet olarak, bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışlarda bulunulması gerekir. Aslında bu fiiller de kasten yaralama, hakaret, tehdit, cinsel taciz niteliği taşıyabilirler. Ancak, bu fiiller, ani olarak değil, sistematik bir şekilde ve belli bir süreç içinde işlenmektedirler. Bir süreç içinde süreklilik arzeder bir tarzda işlenen eziyetin özelliği, işkence gibi, kişinin psikolojisi ve ruh sağlığı üzerindeki tahrip edici etkilerinin olmasıdır. Bu etkilerin uzun bir süre ve hatta hayat boyu devam etmesi, eziyetin bu kapsamda işlenen fiillere nazaran daha ağır ceza yaptırımını altına alınmasını gerektirmiştir.” denilmektedir. Somut olayda, mevcut delil durumu ve doktor raporu dikkate alındığında sanıkların eylemlerinin sistematik ve süreklilik arz edecek biçimde olmadığı anlaşıldığından, sanıkların aynı evde birlikte yaşadıkları mağduru, merhamet, acıma ve şefkatle bağdaşmayacak şekilde itip kakmaları, soğuk sayılabilen havada hortumla dışarda yıkama eylemlerinin, sistematik olmaması nedeniyle kötü muamele suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, **8.CD. 14/12/2017, 22962/14291**

61 İşkence suçu, serbest hareketli bir suçtur. TCK'nun 94/1. maddesine göre bu suç, kamu görevlisi tarafından insan onuruyla bağdaşmayacak surette kişinin bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine ya da aşağılanmasına yol açacak davranışlarla işlenebilir. Ancak bu davranışların madde gerekçesinde de belirtildiği üzere belli bir süreç içerisinde sistematik olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. İşkence teşkil eden fiillerin kamu görevlisi olmayan kişilerce ya da göreviyle bağlantılı olmaksızın kamu görevlisince işlenmesi halinde eziyet; fiillerin belli bir süreç içerisinde sistematik olarak gerçekleştirilmemesi halinde ise kasten yaralama, hakaret gibi bağımsız suçlar gündeme gelecektir. İşkence suçunun belli bir süreç içinde sistematik olarak uygulanması ölçütü aynı hareketlerin tekrarlanması olarak değerlendirilmemelidir. Farklılık gösterse dahi belli bir süreç içinde uygulanan fiiller bir bütün halinde kişinin bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine ya da aşağılanmasına yol açarsa işkence suçu oluşacaktır. Yine süreklilik arzeden filistinaskısı veya falakaya yatırma gibi bazı hareketler tekrarlanmasa bile sistematik uygulama özelliği taşıdıklarından işkence suçunu oluşturacaktır. (TIMUR Demirbaş, İşkence Suçu, 2. Baskı, Seçkin, 2016, s. 99; MAHMUT Koca-İLHAN Üzülmmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s. 247; Mehmet Emin ARTUK-Ahmet GÖKCEN-Caner YENİDÜNYA, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, 15. Baskı, Ankara, 2015, s. 243 vd.)**Ceza Genel Kurulu 28/02/2017, 2014/8-269; 2017/108**

62 ÜZÜLMEZ İlhan, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda İşkence ve Eziyet Suçu”, Hukuk ve Adalet, Eleştirel Hukuk Dergisi, 2005/2, s. 235–236.

oluşturmayacaktır. Suçun oluşması için doğal anlamda yapılan çok sayıda hareketin, kişinin aşağılanmasına yol açan bir boyuta ulaşması gerekmektedir. Bu boyuta gelen hareketlerin hepsi tek fiil olarak kabul edilecektir⁶³.

Tipik hareket tekliğinin ikinci grubunu, suç tipinin gerçekleştirilmesi bakımından tek hareket yeterli olmasına rağmen, somut olayda bunun için çok sayıda aynı hareketin yapıldığı, yani tekrarlayan hareketlerin gerçekleştirildiği haller oluşturmaktadır. Örneğin kasten öldürme fiilinin çok sayıda bıçak darbesiyle veya kurşunla işlendiği hallerde, bütün darbeler tek hareket, yani fiil olarak değerlendirilecektir. Aynı durum kasten yaralama fiili bakımından da geçerlidir. Failin mağdura tek yumruk veya bıçak darbesiyle vurması suçun oluşması bakımından yeterli olduğu halde, bu hareketlerin tekrarlanması halinde de hukuki anlamda hareket tektir.

Hırsızın eve girerek, evdeki birden çok eşyayı teker teker alıp dışarıdaki aracına taşımaya halinde de tüm bu hareketler hukuki bakımdan tek fiil olarak kabul edilmelidir.⁶⁴Hırsızlığa konu eşyaların evde bulunan farklı kişilere ait olması fiil tekliği bağlamında yapılacak değerlendirme üzerine etkili değildir.⁶⁵

63 KOCA, Fikri İctima, s. 204–205.

64 Sanıkların her aşamada birbirleriyle uyumlu savunmalarına göre, Hyundai panelvan araç ile bir düğünden dönerken yolun hemen kenarındaki depoda gördükleri fındıkları çalmaya karar verip, aracın alabildiği kadar olacak şekilde ve araçta yer kalmadığı için 15 çuval fındığı araca yükleyip TEM Hendek yolu üzerinde mısır tarlasının içine görünmeyecek şekilde bırakıp anlaşıldığına göre, **somut olayda yol süresi hariç hiç ara vermeden tekrar suç konu yere dönüp 10 torba kadar daha fındığı tekrar araca yükleyerek diğer fındıkların yanına bıraktıkları, bu şekilde gerçekleştirilen eylemin TCK'nun 43/1. fıkrasında düzenlenen "değişik zamanlarda" şartına uyacak nitelikte zaman farkı bırakılmadan, önce aracın alabildiği kadar çalıp yükleyip, bunları gizleyebileceği yol kenarındaki en yakın ve uygun yere gizleyip, ara vermeden tekrar gidip 10 çuvalı da yüklemeleri şeklindeki eylemde TCK'nun 43/1. maddesindeki zincirleme suç hükümlerinin değil TCK'nun 61/a,f de düzenlenen suçun işleniş biçimi, faillerin fındıkların tamamını çalmaya yönelik oluşan kastlarının ağırlığı, aracın küçüklüğü sebebiyle kastettikleri eylemi iki seferde gerçekleştirmeleri karşısında; temel cezanın tesbitinde asgari haddenden uzaklaşma sebebi olarak değerlendirilmesi gerektiği halde, olaya uymayan TCK'nun 43/1. kapsamında artırım sebebi olarak değerlendirilmesi, Y.17.CD. 06/02/2019, 2017/3662-2019/1199**

65 Somut olayda; suça sürüklenen çocuğun, kardeş olan mağdurların birlikte yaşadıkları evden mağdurlara ait cep telefonlarını çalması şeklinde gerçekleşen eylemde, ortak hakimiyet ve müşterek zilyetlik kuralı gereği suça sürüklenen çocuk hakkında tek bir hırsızlık suçundan hüküm kurulması gerekirken hatalı nitelendirme ile 5237 sayılı TCK'nun 43/2. maddesi uyarınca uygulama yapılması, 13.CD., 16/11/2017; 7127/12856; Suça sürüklenen çocuğun, arkadaşları ile birlikte yedemine teslim edilen 4 adet motosikleti aynı anda çalmaları söz konusu olduğundan eylemlerinin tek suç sayılarak tek ceza verilmesi yerine, hakkında TCK'nun 43. maddesinde öngörülen

Zira bu durumda fiil, evdeki eşyalar üzerinde müşterek zilyet durumunda olan kişilere karşı işlenmektedir^{66, 67}.

Buna karşılık farklı zilyetlere ait şeylerin çalınması halinde birden fazla hırsızlık suçu oluşmaktadır. Bunun için çalma eylemini gerçekleştiren kişinin aldığı şeylerin farklı kişilere ait olduğunu bilmesi gerekmektedir,⁶⁸

“zincirleme suç” hükümlerinin uygulanması suretiyle fazla ceza tayin edilmesi, 13.CD., 26/09/2017; 2709/9561

66 KOCA, Fikri İçtima, s. 205; ÖZGENÇ İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14.Bası, s. 621-622.; Suça sürüklenen çocuğun aynı okulda öğrenci olan ve **zilyetliği Anıl’a verilen iki adet telefonu çalması nedeniyle eylemin tek suç oluşturduğu** ve yerel mahkemece verilen kararda da bir isabetsizlik görülmediği anlaşıldığından tebliğnamedeki 2 no’lu bozma düşüncesine iştirak edilmemiştir. **Y.13.CD. 21/03/2019, 2019/35-2019/4588**

67 Yapılan bu açıklamalar bağlamında uyuşmazlık konusu olan hırsızlık suçuyla ilgili olarak **hukuki anlamda tek bir fiil ile aynı depoda bulunan farklı kişilere ait eşyaların çalınması halinde “aynı neviden farklı içtima”** hükmünün uygulanıp uygulanmayacağı değerlendirilmelidir.

Çalınan eşyalar bir konut içerisinden alınmış ise konuttaki eşyalar üzerinde konutta bulunan bütün kişiler müşterek zilyet konumunda bulunduğu için bir hırsızlık suçunun işlendiği kabul edilmelidir. Başka bir ifadeyle bu gibi durumlarda birden fazla kişinin mağdur edildiği düşüncesinden hareket edilerek sayısınca suç oluştuğu, dolayısıyla da gerçek içtima hükümlerinin uygulanması gerektiği sonucuna varılmamalıdır. Nitekim hırsızlık suçlarının temyiz incelemesini yapan Özel Dairelerin uygulamaları ve öğreti görüşleri de bu yöndedir. (2. CD’nin 06.07.2015 gün ve 2143-13984; 6. CD’nin 26.06.2014 gün ve 19651-13246; 13. CD’nin 17.03.2015 gün 8057-4751; 17. CD’nin 26.05.2015 gün 257-2842 sayılı ilamları, İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 11. Bası, Ankara, 2015, s.588, Mahmut Koca-İlhan Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, 8. Bası, Ankara, 2015, s. 483)

Bu açıklamalar ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde;

Sanıkların katılan Mehmet’e ait 81 ... 426, mağdur Enver’e ait 54953 plakalı motosikletleri çaldıkları olayda; hırsızlık yapılan deponun, zemin kattan kaynaklanan kot farkı nedeniyle oluşan boşluğun kapatılması suretiyle oluşturulduğu için apartmanın eklentisinden daha çok zemin kat dairesinin eklentisi konumunda olup tek bölmeden oluşması, **motosikletlerin hırsızlanmadan önce depoda birbirinden yaklaşık bir metre mesafede bulduklarının mağdur ve katılan tarafından belirtilmesi, farklı kişilere ait olduklarının açıkça öngörülebilir olmaması karşısında; sanıkların suça konu motosikletlerin iki ayrı kişiye ait olduğunu bildikleri hususu şüphe boyutunda kaldığından sanıkların eyleminin tek bir hırsızlık suçunu oluşturduğu** kabul edilmelidir. **Ceza Genel Kurulu 01/03/2016 gün ve 2015/2-832; 2016/102**

68 Suça sürüklenen çocuğun mağdurlar C..L..., S.... K.... ve S...K.’a ait bisikletleri aynı yerlerde arkadaşları ile birlikte çaldığı ve **bu bisikletlerin farklı kişilere ait olduğunu bilebilecek durumda bulunması karşısında, eylemlerinin müsteki sayısı kadar olan üç ayrı hırsızlık suçunu oluşturduğu** ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı gözetilmeden, suça sürüklenen çocuğun eyleminin tek hırsızlık suçu olduğu kabul edilerek 5237 sayılı TCK’nın 43/1-2. maddeleri uyarınca zincirleme suç hükümlerine göre verilen ceza üzerinde artırım yapılması, **2.CD., 02/10/2018; 13459/10679**

aksi halde tek suç olacaktır.^{69,70} Yargıtay da farklı kişilere ait şeylerin çalındığı ve bunun failce bilindiği hallerde hukuki anlamda birden fazla fiilin varlığını kabul etmektedir⁷¹ Yerleşmiş uygulama bu yöndedir.⁷²

Seçimlik hareketli suçlar da, doğal anlamda hareket çok olmasına rağmen, hukuki anlamda tek tipik hareketin varlığının kabul edildiği diğer bir suç grubunu oluşturmaktadır.⁷³ Seçimlik hareketli suçlarda, suçun tamamlanması bakımından tek hareket yeterli olmasına rağmen, seçimlik hareketlerin tamamının gerçekleştirildiği hallerde de tipik hareket tekliği söz konusudur. Buna göre birden fazla seçimlik hareketin işlenmesi durumunda gerçek anlamda birden fazla suç oluşmamakta, kanun hükmü hareket sayısınca değil bir kez ihlal edilmiş sayılmaktadır.⁷⁴ Örneğin mala

69 Olay günü gündüz vakti 14:30 sıralarında müşterilerin caddeye kilitmeden park ettikleri araçlarında bulunan çantalarını çalan sanıkların eyleminin çantaların farklı kişilere ait olduğunu bilebilecek durumda olmaması nedeniyle kül halinde 5237 sayılı Kanun'un 141/1. kapsamında tek bir hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden sanıklar hakkında anılan Kanun'un 43/2 maddesi ile zincirleme suç hükümleri uygulanmak suretiyle fazla ceza tayini, 13.CD., 25/10/2018; 3316/14980 ; **Müştekilerin içinde beraber uyudukları 06 ... 7271 plakalı aracın camını kırarak içerisinde müşterilere ait eşyalar bulunan iki adet bayan kol çantasının çalınması şeklinde gerçekleşen eylemde, sanığın çalmış olduğu eşyaların farklı kişilere ait olduğunu bilebilecek durumda olmadığı, suçta konu yerin araç olması sebebiyle eşyaların farklı kişilere ait olduğunu bilse dahi, ortak hakimiyet ve müşterek zilyetlik kuralı gereği sanık hakkında tek bir hırsızlık suçundan hüküm kurulması gerekirken 1- hatalı nitelendirme ile dört ayrı hırsızlık suçundan hüküm kurulması, 13.CD., 19/04/2018; 16207/6149**

70 Suç tarihinde sanığın 700 adet küçükbaş hayvan içerisinden katılanlara ait 3 adet küçükbaş hayvanı çalması şeklinde gerçekleşen olayda, sanığın söz konusu keçilerin farklı kişilere ait olduğunu bilebilecek durumda olmaması nedeniyle hırsızlık suçunun tek suç oluşturduğu gözetilmeden, zincirleme suç hükümleri uygulanarak yazılı şekilde hüküm kurulması, 2.CD., 02/05/2017; 34307/4921

71 AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Adalet 2017, s. 684

72 Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 06.06.2017 tarih, 2017/13-566 Esas ve 2017/317 Karar sayılı ilamında ayrıntıları açıklandığı üzere, sanığın hırsızlık amacıyla mağdurların işyerlerinin bulunduğu işhanına gelerek binanın dört farklı katında bulunan ve üzerlerinde farklı seri numaralı yazılı mağdurlara ait dört ayrı su sayacını çaldığı olayda; **dört ayrı işyerine ait su sayacının ayrı ayrı çalınması nedeniyle doğal anlamda tek bir fiilden bahsedilemeyeceği, kaldı ki eylemin gerçekleştiriliş şekli itibarıyla hukuki anlamda tek bir fiilin de söz konusu olmadığı, bu durumda sanık hakkında zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının mümkün bulunmadığı** gözetilmeden, TCK'nın 43. maddesi uyarınca tek bir eylem kabul edilip cezada artırım yapılması, aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır. 17.CD., 30/10/2018; 6097/13387

73 Suça konu sahte sürücü belgesinin kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli belgelerden olmadığı nazara alınmadan, sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 204/3. maddesinin, ayrıca **sanığın sahte sürücü belgesi düzenlemesi neticesinde aynı soruşturmadaki ifade ve sorgu işlemleri sırasında bu belgeyi kullanmaktan ibaret eyleminin kesintisiz biçimde hukuki anlamda tek bir fiille işlendiği** gözetilmeden sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 43. maddesinin uygulanması suretiyle fazla ceza tayini, Y.5.CD. 28/09/2017, 2014/7947-2017/4098

74 ÇETİNTÜRK Ekrem, Farklı Neviden Fikri İçtimanın Ceza Adaletine Zarar Veren Sonuçlarına

zarar verme (m. 151), uyuşturucu madde ticareti (m. 188/1, 3) gibi suçların kanuni tanımında gösterilen hareketlerin tamamı gerçekleştirilmiş olsa bile, bunlar tipik olarak tek hareket sayılır^{75, 76}. TCK'nın 188. maddesinin her üç fıkrasında (birinci, üçüncü ve yedinci) düzenlenen suçlar seçimlik hareketli niteliğinde bulunduğundan, bunun sonucu olarak da imal etme fiilini gerçekleştiren fail aynı zamanda ihraç fiilini de gerçekleştirir ise TCK 188/1. madde uyarınca bir kez cezalandırılması ile yetinilmesi gerekir.^{77, 78} Seçimlik hareketlerin tümü hukuki anlamda tek fiil ve tek suç olarak kabul edilecek, hareketlerin fazlalığı cezanın belirlenmesinde dikkate alınabilecektir.⁷⁹ Yargıtay seçimlik hareketli suç olan ihaleye fesat karıştırmada seçimlik hareketlerden herhangi birinin veya birkaçının birlikte gerçekleştirilmesi durumunda, tek suçun oluştuğunu kabul etmiştir.⁸⁰

İlişkin Değerlendirmeler, Yargıtay Dergisi, Cilt: 45, Sayı: 1, Ocak 2019, s.235

75 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, 10. Baskı, s.504

76 Sanığın katıllara ait aracın dikiz aynasını kırmaya çalıştığı, **aynanın kırılmaması üzerine bu sefer de aracın plakalarını sökerek plakaların bulunduğu levhaları kırmak suretiyle zarar vermesi şeklinde gerçekleşen eyleminin tek bir mala zarar verme suçunu oluşturduğu**, zincirleme suç hükümlerinin uygulama olanağı bulunmadığı gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, **9.CD., 22/12/2015; 16634/8344**

77 ELMAS Birsen, **Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları**, Adalet Yayınevi 3. Baskı, Ankara 2018, s.29; TEZCAN Durmuş/ERDEM Mustafa Ruhan/ÖNOK Murat, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Genişletilmiş ve Güncellenmiş** 15. Baskı, Ankara, Seçkin, (2017), s.848; ÖZBEK Veli Özer/KANBUR Mehmet Nihat/DOĞAN Koray/BACAŞIZ Pınar/TEPE İlker, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara (2015), sh. 749

78 Karşı görüş: HAFIZOĞULLARI Zeki/ ÖZEN Muharrem, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Toplama Karşı Suçlar**, US-A Yayıncılık, 3.Bası(Tıpkı Basım), Ankara 2017, s.93; " ..imal etmek, ithal etmek, ihraç etmek, her biri başı başına bir suç oluşturmaktadır. Fail, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal eder, bunu ihraç ederse, seçimlik hareketli bir suç işlemiş olmaz, iki ayrı suç işlemiş olur. Öte yandan imal etmek, ithal etmek veya ihraç etmek fiilleri arasında bir "geçitlilik" ilişkisi de yoktur. Kanun aynı madde hükmünde, nitelikleri farklı üç ayrı suça yer vermiştir. Gerçekten, uyuşturucu madde imal eden ayrıca ihraç ettiğinde yahut ithal eden işleyerek veya işlemeden ihraç ettiğinde, bir tek suç değil, ama birbirinden bağımsız birçok fiille birçok suçu birlikte işlemiş olmaktadır."; **Yavuz Gündüz, Tuğçe**. Türk Ceza Kanununda Yer Alan Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti Suçu(TCK. m.188), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi İstanbul 2018, s.78; « TCK'nın 188. maddesindeki suçlara baktığımızda her üç suç tipi açısından da "seçimlik hareketli" suçlar olduklarını görürüz. Çünkü her biri kendi içinde birden çok hareket seçeneği barındırmaktadır ve seçimlik hareketli suç olmasından ötürü sayılan hareketlerden sadece birinin yapılmasıyla suç gerçekleşmiş olacaktır. Kanunda tahdidi olarak aynı fıkrada sayılan eylemlerden birkaçının birden gerçekleşmesi halinde yine tek bir suç oluşacağı unutulmamalıdır. Ancak, farklı fıkralarda düzenlenen hareketlerden birden fazlanın yapılması durumunda hareket sayısı kadar suç oluşacaktır. Örneğin imal edilen uyuşturucu madde, sonradan nakledildiğinde hem TCK'nın 188. maddesinin 1. fıkrasından hem de TCK'nın 188. maddesinin 3. fıkrasından cezai sorumluluk doğacaktır."

79 ÇETİNTÜRK Ekrem, Farklı Neviden Fikri İhtimanın Ceza Adaletine Zarar Veren Sonuçlarına İlişkin Değerlendirmeler, **Yargıtay Dergisi**, Cilt: 45, Sayı: 1, Ocak 2019, s.236

80ayrıcı ihaleye fesat karıştırmada suçunun seçimlik hareketli suç mahiyetini taşıması

Parada sahtecilik gibi suçlarda, suçun oluşabilmesi için failin tek sahte parayı imal etmesi ve tedavüle sürmesi yeterlidir. Ancak somut olayda fail seri halde sahte para üretmiş ve tedavüle sokmuş olabilir. Buna rağmen bu hareketlerin tamamı tek fiil olarak kabul edilecektir⁸¹. Yargıtay piyasaya sahte para sürme suçunun süreklilik arz eden bir suç olup teselsülü bünyesinde barındırdığı, **değişik kişilere sahte para verilerek piyasaya sürülmesi suçun temadi unsurunu oluşturduğu hukuki kesinti olmadan gerçekleştirilen eylemlerin tek suç oluşturacağını zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağını kabul etmektedir.**⁸²

Benzeri durum başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üretmek bakımından da geçerlidir (m. 245/2). Tek kredi kartı üretmek suçun oluşumu için yeterli iken, seri halde çok sayıda kişiye ait kredi kartları da sahte olarak üretilmiş olabilir. Bu gibi hallerde hareketlerin tamamı tek fiil olarak kabul edilmelidir.⁸³ Ancak Yargıtay'ca başkasına ait kimlik bilgileri kullanılarak sahte banka veya kredi kartı üretilmesi, satılması, devredilmesi, satın alınması veya kabul edilmesi eylemleri 5237 sayılı TCK.nun 245/2. maddesinde, sahte banka veya kredi kartını kullanarak kendisine veya bir başkasına yarar sağlanması ise anılan maddenin 3. fıkrasında birbirinden bağımsız ve ayrı ayrı suçlar olarak düzenlendiği, başkaları adına sahte banka veya kredi kartı üretme, satma, devretme, satın alma veya kabul etme eylemlerinde suçun mağduru kartı

nedeniyle seçimlik hareketlerden herhangi birinin veya birkaçının gerçekleşmesi durumunda, suçun konusunun ihale olması nedeniyle seçimlik hareketlerin birden fazla olması halinde de tek suçun oluştuğunun kabulünde zorunluluk bulunduğu cihetle seçimlik hareketler bölünerek bu hareketlere ilişkin ayrı ayrı hükümler kurulamayacağı, tek ihaleye ilişkin birden fazla hareketin hukuksal anlamda tek fiil olduğu gözetilmeden aynı konuya ilişkin eylemler bölünerek iki farklı hüküm kurulmak suretiyle 5271 sayılı CMK'nın 225. maddesine de aykırı hareket edilerek hükmün karıştırılması,... Y. 5.CD., 03/05/2016; 2972/4537

81 KOCA, Fikri İctima, s. 205–206.

82 Piyasaya sahte para sürme suçunun süreklilik arz eden bir suç olup teselsülü bünyesinde barındırdığı, **değişik kişilere sahte para verilerek piyasaya sürülmesi suçun temadi unsurunu oluşturduğu gözetilmeden, sanıkların suçu zincirleme olarak işlediklerinden bahisle TCK.nun 43. maddesi uyarınca artırım yapılmak suretiyle fazla ceza tayini, 8.CD., 30/06/2016; 1334/8728 ; Piyasaya sahte para sürme suçunun süreklilik arz eden bir suç olup teselsülü bünyesinde barındırdığı, değişik kişilere sahte para verilerek piyasaya sürülmesinin suçun temadi unsurunu oluşturduğu gözetilmeden, sanıkların suçu zincirleme olarak işlediklerinden bahisle TCK.nun 43. maddesi uyarınca artırım yapılmak suretiyle fazla ceza tayini, 8.CD., 12/12/2016; 6931/11213; Piyasaya sahte para sürme suçunun süreklilik arz eden bir suç olup teselsülü bünyesinde barındırdığı, **değişik kişilere sahte para verilerek piyasaya sürülmesi suçun temadi unsurunu oluşturduğu gözetilmeden, sanıkların suçu zincirleme olarak işlediklerinden bahisle TCK.nun 43. maddesi uyarınca artırım yapılmak suretiyle fazla ceza tayini, 8.CD., 30/06/2016; 1334/8728****

83 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan,10. Baskı, sh. 504-505

üreten banka ya da finans kuruluşu olması nedeniyle, kartı çıkaran banka sayısınca ve aynı bankaya ait birden fazla kartın kopyalandığında ise aynı suç işleme kararı ile işlendiğinin kabulüyle kendi içerisinde zincirleme şekilde TCK.nun 245/2 ve 43. maddelerinde düzenlenen suçun oluştuğu kabul edilmektedir.⁸⁴ Özel Dairenin uygulaması istikrar kazanmıştır.⁸⁵

84 Başkasına ait kimlik bilgileri kullanılarak sahte banka veya kredi kartı üretilmesi, satılması, devredilmesi, satın alınması veya kabul edilmesi eylemleri 5237 sayılı TCK. nun 245/2. maddesinde, sahte banka veya kredi kartını kullanarak kendisine veya bir başkasına yarar sağlanması ise anılan maddenin 3. fıkrasında birbirinden bağımsız ve ayrı ayrı suçlar olarak düzenlendiği, başkaları adına sahte banka veya kredi kartı üretme, satma, devretme, satın alma veya kabul etme eylemlerinde suçun mağduru kartı üreten banka ya da finans kuruluşu olması nedeniyle, kartı çıkaran banka sayısınca ve aynı bankaya ait birden fazla kartın kopyalandığında ise aynı suç işleme kararı ile işlendiğinin kabulüyle kendi içerisinde zincirleme şekilde TCK.nun 245/2 ve 43., bu sahte kartları değişik yer ve zamanda kullanarak menfaat temin etmesinin ise banka sayısınca TCK.nun 245/3, 43. maddelerine uygun bulunacağı cihetle; Sanık Sever'in müşteki Şengün'ün kimlik bilgilerini kullanarak H... bankasına müracaat ederek sahte kredi kartı oluşturulmasını sağlayıp kullanmak eyleminin 5237 sayılı TCK nun 245/2. ve 245/3.,43. maddesinde düzenlenen suç oluşturduğu gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde karar verilmesi, **8.CD., 08/02/2018; 1136/1266**; Katılan adına düzenlenmiş iki ayrı banka tarafından verilen banka kartlarını ele geçiren sanığın her iki kartı da kullanarak para çektiği anlaşılınca, sanığın aynı kişiye ait farklı bankalardan verilmiş iki adet kredi kartını kullanmasından ibaret eyleminin TCK.nun 245/1 ve 43. maddelerine uyan zincirleme suç oluşturacağı gözetilmeden, iki ayrı suç olarak kabulüyle iki kez mahkumiyet kararı verilmesi, **8.CD., 27/03/2017; 12843/3246**; Bozma ilamında belirtildiği üzere; **sahte banka veya kredi kartı üretme, kabul etme ve sahte oluşturulmuş banka veya kredi kartı ile ATM cihazından para çekme ya da alışveriş yapma eylemlerinin mağduru, kredi ya da banka kartını üreten banka veya finans kuruluşu olması nedeniyle, kartı çıkaran banka sayısınca ve her bir bankaya ait birden fazla kartın değişik zamanlarda üretilmesi halinde de kendi içerisinde zincirleme şekilde TCK.nun 245/2, 43. madde ve fıkralarında düzenlenen suçun oluşacağı cihetle**; dosya kapsamından katılan İşbankasına yönelik, benzer suçtan İstanbul Anadolu 12. Asliye Ceza Mahkemesi'nde de sanık hakkında yargılama yapıldığı anlaşılınca, anılan mahkemede kamu davasının akıbeti araştırılıp öncelikle dosyaların birleştirilmesi, mümkün olmadığı takdirde bu davayı ilgilendiren delillerin onaylı örneklerinin dosya içerisine konularak tüm delillerin birlikte incelenerek sonucuna göre sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri gerekirken, bozma gereği yerine getirilmeden, katılan İşbankasına ait 12 adet kartın kopyalandığı da gözetilmeden sadece bir kart esas alınmak suretiyle yazılı biçimde hüküm kurulması, **8.CD., 22/06/2016; 13971/8346**

85 Sanıkların, yabancı bankalara ait kart bilgilerini bir şekilde elde edip kopyalarak ürettikleri kartlarla alışveriş yapmak suretiyle banka ve kredi kartlarını kötüye kullanma suçunu işledikleri iddia edilen olayda; TCK.nun 245/2. madde ve fıkrasında, başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretme, satma, devretme, satın alma ve kabul etme eylemleri yaptırma bağlanmış olup bu suçun mağdurunun, sahte banka veya kredi kartı ile ilişkilendirilen hesapların bulunduğu banka olduğu, aynı bankaya ait farklı kişiler adına düzenlenen sahte kredi kartlarının, değişik zamanlarda üretildiğine dair bir delil bulunmaması halinde eylemin tek suç oluşturacağı, aksi takdirde ise zincirleme suç hükümlerinin tatbiki gerekeceği cihetle; **Y.8.CD. 25/03/2019,**

Aynı şekilde, kanun metninde, suçun oluşabilmesi için gerekli hareketler çoğul bir şekilde ifade edilmiş olabilir. Örneğin TCK'nın 102. maddesinde düzenlenen cinsel saldırı suçunu oluşturan tipik hareket, "cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlali" şeklinde belirtilmiştir. Bu tür ifadeyi içeren suçlarda failin tek cinsel davranışı gerçekleştirmesi suçun oluşumu için yeterlidir. Bununla birlikte, bu ifade biçimiyle kanun koyucu zamansal ve mekânsal birliktelik arz eden değişik cinsel davranışların tamamının tipik olarak tek hareket olduğunu kabul etmiş olmaktadır⁸⁶. Yargıtay uygulaması da bu yöndedir.⁸⁷

3. Doğal Hareket Tekliği

Doğal hareket tekliği görüşüyle doğal anlamda birden çok hareketin hukuki bakımdan tek hareket şeklinde birleştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bir olayın dışarıdan bakıldığında ayrılabilir parçalarının çokluğuna rağmen, şayet çeşitli hareketler tek iradi karara dayanıyorsa, zaman ve yer bakımından tarafsız bir gözlemcinin gözüyle bu hareketler tek olarak nitelendirilebilecek kadar birbirleriyle dar bir bağlantı içinde bulunuyorsa, bunlar tek hareketi oluştururlar⁸⁸.

Doğal fiil tekliğinden söz edebilmek için dört kriterin sağlanması gerekmektedir. Bunlar; tek bir iradi kararın bulunması, aynı türden davranış şekli, doğal anlamdaki hareketler arasında yer ve zaman bakımından sıkı bir bağlantının bulunması, bu hareketlerin tarafsız bir gözlemcinin nazarın da tek bir fiil olarak nitelendirilmesidir⁸⁹.

Bu fiil tekliğinde bir olayın parçalarını teşkil eden birden çok hareket bulunmakta olup, bu hareketler objektif gözlemci tarafından tek hareket olarak nitelendirilmektedir. Örneğin trafikte farklı birden fazla rahatsız

2018/11370-2019/4232; Sanığın, katılana ait kimlik bilgilerini kullanmak suretiyle oluşturulan sahte belgelerlebank A.Ş.'ye müracaatla kredi kartı çıkartmak ve bu kredi kartını kullanmaktan ibaret eylemlerinin TCK.nun 245/2, 43/1 ve 245/3, 43/1, maddelerine uyan suçları oluşturduğu gözetilmeden tek suç kabulüyle yazılı biçimde hüküm kurulması aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır. Y.8.CD. 04/03/2019, 2018/12218-2019/2978

86 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan,10. Bası, s.505

87 Bölge Adliye Mahkemesince kabul edilen oluş ve tüm dosya kapsamına göre sanığın, ikametinin balkonunda bulunduğu sırada mağdurenin omzuna elini atarak **dudağından öptükten sonra mağdurenin iteklemesi üzerine ikinci kez öperek kalçasını sıkma şeklinde devam eden ve aralarında kesinti bulunmayan eylemlerinin, tek bir cinsel istismar suçunu oluşturup** bu olaydan sonra mağdureye gönderdiği cinsel içerikli mesajların da ayrıca cinsel taciz suçunu oluşturduğu gözetilmeden, zincirleme şekilde çocuğun basit cinsel istismarı suçundan hüküm kurulması, 14.CD., 16/04/2018; 192/2832

88 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan,10. Bası, s.506

89 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet,11. Bası, Adalet, 2017, s.729; **Göktürk**, Fikriçtima, s. 104.

edici hareketlerde bulunulması durumunda tek fiil kabul edilmektedir. Doğal hareket teklifi için yalnız olayların aynı zamanda oluşu yeterli olmayıp, dışarıdan bakanlar için tek irade teşhis edilebilir olmalıdır. Dışarıdan bakıldığında bu hareketlerin tek bir iradeye dayandığı sonucu ortaya çıkıyorsa doğal hareket teklifi söz konusu olmaktadır.⁹⁰ Fiilin işlenmesindeki kısa süreli aralar doğal hareket teklifinin kabulünü engellememektedir.⁹¹

Doğal hareket teklifi, aynı nitelikteki hareketlerin tekrarlanması ve suçun kanuni tanımında yer alan neticeyi gerçekleştirmeye yönelik birbirini takip eden hareketler şeklinde olmak üzere iki farklı şekilde gerçekleşebilir.

a. Tipikliğin Tekrarlayan Aynı Tarz Hareketlerle Gerçekleştirilmesi

Tipikliğin tekrarlayan aynı tarz hareketlerle gerçekleştirilmesi çoğunlukla hukuki hareket teklifi içerisinde nitelendirilmektedir.⁹² Ancak doktrinde doğal hareket teklifinin alt grubu olduğunu kabul eden görüş de bulunmaktadır.⁹³

Doğal hareket teklifi, iki farklı şekilde gerçekleşebilir. İlki, aynı nitelikteki hareketlerin tekrarlanması halidir.⁹⁴ Tipikliğin tekrarlayan aynı tarz hareketlerle gerçekleştirilmesinin tek hareket olarak kabul edilmesi için bu hareketler arasında zamansal ve mekânsal sıkı ilişki bulunmakta olup hareket dışarıdan görünen anlamına göre aynı tarzda olmalıdır. Tekrarlayan hareketlerle icra, bir suçun benzer şekilde ve sıklıkla tekrarlayan hareketler vasıtasıyla tamamlandığı hallerde söz konusu olur.⁹⁵ Burada tipikliğin gerçekleşmesi için tek bir hareket yetmesine rağmen somut olayda birçok hareketin yapılması söz konusudur.⁹⁶ Örneğin kasten öldürme fiilin çok sayıda bıçak darbesiyle veya kurşunla işlenmesi, kasten yaralamanın birçok bıçak darbesiyle gerçekleştirilmesi⁹⁷, tanıklık sırasında aşamalarda birden fazla yalan beyanda bulunulması⁹⁸,

90 AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Adalet 2017, s. 679

91 AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Adalet 2017, s. 681

92 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Bası, Adalet, 2017, s.729; “Örneğin, kasten yaralamanın birden fazla tokat ya da tekme atılarak gerçekleştirilmesi, hırsızlık için girilen evden birden fazla eşyanın alınması, hırsızlık yapılan dükkandan alınan eşyaların arabaya taşınması sırasında birden fazla kere dükkana girilip çıkılması halinde, hukuki anlamda tek bir fiil söz konusudur.”

93 AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Adalet 2017, s. 683

94 ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Bası, 2017, s.729

95 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, 10. Baskı, sh. 506

96 AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Adalet 2017, s. 683

97 KOCA/ÜZÜLMEZ, Genel Hükümler, s. 506.

98 **Suç: Yalan tanıklık** 1-Sakarya 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 2011/55 esas sayılı dosyasında

hileli şekilde oy atma yada attırma^{99, 100}, alma hareketinin çokluğu suretiyle hırsızlık suçunun icra edilmesi durumunda tek fiil söz konusudur¹⁰¹. Failin karayolunda araçların arasında ya da sokakta dolaşmak suretiyle -ara vermeksizin- birden fazla kişiyi muhatap alarak dilenmesi sırasında, çocuğu veya bedeneni veya ruhen kendini idare edemeyecek durumda olan bir kişiyi araç olarak kullanması fiil tekdir. Dilenciye yardım

tanık sıfatıyla dinlenen sanığın beyanları ile dinlenen diğer tanıkların beyanı ve dosya kapsamına göre oluş şekli sabit kabul edilen maddi olayla ilgili olarak, aşamalarda bilgisi ve görgüsü olmadığını beyan eden sanığın eyleminde TCK'nun 272. maddesinde düzenlenen yalan tanıklık suçunun unsurlarının oluşmayacağı gözetilmeden yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi,

2- Aynı maddi olayla ilgili olarak aşamalarda aynı şekilde ifade veren sanığın eyleminde koşulları oluşmadığı halde hakkında TCK 43/1. maddesinde düzenlenen zincirleme suç hükümlerinin uygulanması, 16.CD., 24/12/2015; 4559/5089; Sanığın 13.12.2005 tarihinde yalan beyanda bulunmak suretiyle atılı suçu işlediği ve 27.06.2006 tarihinde mahkemede benzer beyanı tekrarlamasının ayrı bir suç oluşturmadığı zincirleme suç hükümlerinin somut olayda uygulanamayacağı gözetilmeden sanık hakkında tayin olunan cezanın TCK'nun 43/1. maddesi uyarınca artırılması suretiyle fazla ceza tayini, 9.CD., 23/09/2014; 16841/9519; Sanığın kasten öldürme suçu nedeniyle yürütülen kovuşturma kapsamında, Nazilli Ağır Ceza Mahkemesinin 2009/48 Esas sayılı dosyasının 12.05.2009 tarihli oturumunda ve 24.04.2009 tarihinde yapılan keşif sırasında gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapması şeklinde gerçekleşen eyleminin tek suç oluşturduğu ve zincirleme suç hükümlerinin yasal unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden, hakkında TCK'nun 43. maddesinin uygulanması suretiyle fazla ceza tayini, 9.CD., 20/02/2014; 15036/1923

99 Yargıtay Ceza Genel Kurulunca failin oyunu kullanması gereken sandıkta kullandıktan sonra birden fazla sandıkta mükerrer oy kullandığı olayda, **her bir oyun seçime olan etkisi, atılı suçta zincirleme suç hükmünün uygulanamayacağına ilişkin hukuki bir engel bulunmaması** ve TCK'nun 43. maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yer alan mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da zincirleme suç hükmünün uygulanabileceğine ilişkin hüküm birlikte değerlendirildiğinde, eylemlerini bir suç işleme kararının icrası kapsamında ve değişik zamanlarda gerçekleştiren sanık hakkında TCK'nun 43/1. maddesinin uygulanması gerektiği yönünde içtihat etmiştir.; "Sanığın, 2010 yılında yapılan Türkiye Anayasa Değişikliği Referandumunda seçmen listesinde kayıtlı olduğu İlköğretim Okulunda bulunan 2148 numaralı sandıkta oy kullandıktan sonra, bina sorumlusu olduğu 2. İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına bağlı İlköğretim Okulunda bulunan 2179, 2181 ve 2183 numaralı sandıklarda da kendisini seçmen listesine eklemek suretiyle mükerrer oy kullandığı olayda, **her bir oyun seçime olan etkisi, atılı suçta zincirleme suç hükmünün uygulanamayacağına ilişkin hukuki bir engel bulunmaması ve TCK'nun 43. maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yer alan mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da zincirleme suç hükmünün uygulanabileceğine ilişkin hüküm birlikte değerlendirildiğinde, eylemlerini bir suç işleme kararının icrası kapsamında ve değişik zamanlarda gerçekleştiren sanık hakkında TCK'nun 43/1. maddesinin uygulanmasına dair Yerel Mahkeme hükmünün isabetli olduğu kabul edilmelidir. Ceza Genel Kurulu 04/12/2018 tarih ve 2015/9-5; 2018/600"**

100 Suç: 298 sayılı Kanuna muhalefet

Hüküm: . 298 sayılı Kanununun 164/1-2, TCK'nun 43/2, 62, 52, 53. mahkumiyet

Sanıkların üzerilerine atılı suçun niteliği itibarıyla zincirleme suç ve aynı nev'iden fikri içtimanın koşulları oluşmadığı gözetilmeden sanıklar hakkında tayin olunan cezanın TCK'nun 43. maddesi ile artırılması, 9.CD., 07/11/2014; 4827/11157

101 AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Adalet 2017, s. 683

edenlerin sayısının çokluğu zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının zemini oluşturmaz.¹⁰² Art arda gelen hareketlerle suçun gerçekleştirilmesi ise failin netice için farklı etaplardan geçmesi halinde bulunur. Fail teşebbüs aşamasından başlayarak planlı ve kesintisiz bir şekilde icrayı gerçekleştirdiği hallerde, (örneğin fail silahını çeker, nişan alır ve ateş eder) bu hareketler bir bütün halinde tektir.¹⁰³

Tekrarlayan aynı tarz hareketlerle tipikliğin nitelikli halinin gerçekleştirilmesinde de tek fiil söz konusudur.

b. Sürekli (Devam Eden-Birbirini Takip Eden) Hareketlerle Tipikliğin Gerçekleştirilmesi

Hareket tekliği kapsamında tartışılan diğer bir durum da birbirini takip eden hareketlerdir¹⁰⁴. Tüm olayın parçaları, yani bağımsız hareketler hareket tekliği içinde bir olarak nitelendirilmektedir. Bunun için olayda kesintisiz fiilin ve tipiklikle ilgili hareket tekliğinin bulunmaması gerekmekte olup, bu hareket tekliği için ihlallerin çok sıkı zamansal ve mekânsal ilişki içinde bulunması koşulu aranmaktadır.¹⁰⁵ Eylem aynı motivasyon ve aktivasyon durumuna dayanan olay olarak görülmeli ve sadece norma aykırılık teşkil eden hareketin niceliksel olarak yükseltilmesi söz konusu olmalı ve gerçekleştirilen fiiller aynı koruma amacına hizmet etmelidirler.¹⁰⁶ Objektif bir gözlemcinin bakış açısıyla bakıldığında failin

102 **BİRTEK Fatih**, Dilencilik Suçu, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 2, Yıl: 2014, s.157-158; "Ayrıca, sözü edilen eylem belli bir zaman dilimi içerisinde kesintiye uğramaksızın süreklilik arz ederek gerçekleştiğinden doğal olarak birden fazla olsa da, hukuken tek sayılmalı ve fail -zincirleme suç hükümleri uygulanmaksızın- tek dilencilik suçundan cezalandırılmalı fakat bu husus cezanın belirlenmesinde ve bireyselleştirilmesinde (TCK m. 61/1,e) dikkate alınmalıdır."

103 KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan,10. Baskı, sh. 506

104 KOCA/ÜZÜLMEZ, Genel Hükümler, s. 506.

105 Katılanın kuzeni olan tanık Didem'in, sanığın iş yerinde kısa bir süre çalıştıktan sonra sanık tarafından işten çıkarıldığı, olay günü saat 19.15 sıralarında katılanla birlikte sanığın bir alışveriş merkezinde bulunan iş yerine giden tanık Didem'in çalıştığı günlerin karşılığı olan ücretini istediği, sanık ödeme yapmayacağını söylediğinde tartışmaya başladıkları, katılanın da tartışmaya dahil olması üzerine sanığın, katılana "sen kim oluyorsun, kız olduğuna bakmam, ayağımın altına alırım, üçe kadar sayıyorum, iş yerimi terk edin" dediği, ardından iş yerinden çıkan katılan ile tanık Didem'in alışveriş merkezinin içindeki masalara oturduklarını gören sanığın, katılan ile tanık Didem'in yanına giderek katılana "sen kime güveniyorsun, seni Burhaniye'de o evde yaşatmam..." diyerek tehdit ettiği olayda; sanığın, **katılana yönelik birden fazla kez tehdit içeren sözleri aynı yerde ve çok kısa zaman aralığı içerisinde söylemesi karşısında; hukuki anlamda bütünlük arz eden eylemlerinin tek bir suç oluşturduğu ve hakkında TCK'nun 43. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen zincirleme suç hükümlerinin uygulanma şartlarının bulunmadığı** kabul edilmelidir. **Ceza Genel Kurulu 05/12/2017 gün ve 2015/4-327 ; 2017/520**

106 AKBULUT Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Adalet 2017, s. 683

hareketlerinin tekiradi karara dayalı olduğu, aralarında yer ve zaman bakımından bağlantı bulunduğu, bu nedenle bir bütünlük oluşturduğu sonucuna ulaşılması durumunda, fiilin hukuken tek olduğu kabul edilmelidir.^{107, 108}

Yargıtay, birbiri arkasına icra edilen hareketlerin aynı suç kapsamına girmesi halinde tek fiil olduğunu kabul etmekte, aynı koruma amacına hizmet etmeyen fiilleri tek fiil olarak nitelendirmemektedir.¹⁰⁹ Dışarıdan

107 ÇETİNTÜRK Ekrem, Farklı Neviden Fikri İçtimanın Ceza Adaletine Zarar Veren Sonuçlarına İlişkin Değerlendirmeler, Yargıtay Dergisi, Cilt: 45, Sayı: 1, Ocak 2019, s.245; Sanık İrfan ve inceleme dışı sanıkların alkollü şekilde araç kullanması nedeniyle haklarında yasal işlem yapılmak üzere görevlilerce karakola getirildikleri, sanık ve inceleme dışı sanıklar hakkında tutanak düzenlenirken sanığın şikâyetçi Kemal'i iterek "Sen bu işlemi nasıl yaparsın, ben ajanım ajan" dediği, bunun üzerine sanığın polis memurları tarafından karakol binası dışına çıkarıldığı, şikâyetçinin karakolun giriş kapısına giderek dışarıda bulunan inceleme dışı sanık Fazlı'yı çağırdığı, bu esnada sanığın da karakola girip, şikâyetçinin üzerine doğru yürüyerek "Seni dava edeceğiz, sen göreceksin" şeklinde sözler söylediği, yeniden dışarıya çıkarılan sanığın bu kez karakolun dış kapısı önünde "A..., y... sokayım, senin var ya, senin ecdadının a..., y... Sokayım" diyerek şikâyetçiye hakaret ettiği, sonrasında karakolun bahçe kapısı duvarı üzerinde bulunan demir muhafazalı aydınlatma lambasını eliyle vurup kırdığı olayda; sanığın, şikâyetçiye yönelik birden fazla kez hakaret içeren **sözlerinin aynı yerde ve çok kısa zaman aralığı içerisinde söylemesi karşısında; hukuki anlamda bütünlük arz eden eylemlerinin tek bir suç oluşturduğu** ve hakkında TCK'nun 43. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen zincirleme suç hükümlerinin uygulanma şartlarının bulunmadığı kabul edilmelidir.

Bu itibarla, Özel Dairenin sanık hakkında zincirleme suç hükümlerinin uygulanma şartlarının bulunmadığına yönelik bozma kararı isabetli olup, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının bu konudaki itirazı yerinde görülmemiştir. **Ceza Genel Kurulu 26/06/20018 tarih ve 2015/15-389; 2018/318**

108 Dairemizce de benimsenen Ceza Genel Kurulu'nun 2013/13-293 esas, 2013/297 karar sayılı ve 11.06.2013 tarihli kararında da kabul edildiği üzere TCK'nun 43. maddesinin ikinci fıkrası; "Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır" hükmünü içermekte olup, zincirleme suçtan farklı bir müessese olan ve aynı neviden fikri içtima olarak kabul edilen bu durumda, fiil yani hareket tektir ve bu fiille aynı suç birden fazla kişiye karşı işlenmektedir. Burada, hareket tek olduğu için, fail hakkında bir cezaya hükmolunacağı, ancak bu cezanın Kanununun 43/1. maddesine göre artırılacağı öngörülmüştür. Ancak burada kastedilen, fiil ya da hareketin, doğal anlamda değil hukuki anlamda tekliğidir. Hakaret suçunun farklı mağdurlara karşı tek fiille gerçekleştirildiğinden söz edilebilmesi için hakaretin mutlaka ortak söz veya davranışlarla gerçekleştirilmiş olması şart değildir. Her bir mağdura veya mağdurlardan bazılarına özel olarak hitap edilerek hakaret içeren sözler söylenmiş veya davranışlarda bulunmuş olsa bile objektif bir gözlemcinin bakış açısıyla bakıldığında failin hareketlerinin tek bir iradi karara dayalı olduğu, aralarında yer ve zaman bakımından bağlantı bulunduğu, bu nedenle bir bütünlük oluşturduğu sonucuna ulaşılması durumunda, fiilin hukuken tek olduğu kabul edilmelidir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olayda, sanığın, Ay... (Ö...a) T...ve H.T..'a hakaret ettikten hemen sonra Gürcan A...a gıyabında hakarete bulunduğu şeklinde kabul edilen eylemlerinin bir bütün anlamda hukuki olarak tek bir suçu oluşturması nedeniyle, TCK'nun 43. maddesi hükümlerinin uygulanması gerekirken, iki ayrı hüküm kurulması, **18.CD., 10/05/2018; 9821/7238**

109 AKBULUT Berrin, 4. Bası, Adalet 2017, s. 683

bakıldığında birden fazla fiil görünse de, bunların bir hareket bütünlüğü oluşturduğu, fiillerin tek karara dayandığı, aynı olay aynı süreç içinde aynı suç tipini doğrudan birbirini takip eder şekilde aşamalı olarak veya tekrarlayarak gerçekleştirmeleri durumunda tek suçun olduğu kabul edilmektedir.¹¹⁰

Uygulamada; tek zarf içerisinde, birden fazla mağdura hitaben ayrı ayrı yazılmış tehdit içerikli iki mektup gönderme eylemi,¹¹¹ aynı dilekçe içeriği ile birden fazla mağdura ayrı ayrı hakaret etme fiilini,¹¹² aynı ortamda bulunan müştekilere karşı aynı nedene dayalı olarak ve aynı olay bütünlüğü içinde araya fasıla girmeksizin arka arkaya söylenen sözlerin,¹¹³,¹¹⁴ aynı olayın devamı kapsamında aynı yer ve zaman dilimi

110 ÇETİNTÜRK Ekrem, Farklı Neviden Fikri İhtimanın Ceza Adaletine Zarar Veren Sonuçlarına İlişkin Değerlendirmeler, Yargıtay Dergisi, Cilt: 45, Sayı: 1, Ocak 2019, s.246

111 Suç tarihinde cezaevinde bulunan sanık M..... B.....'ün, boşanma aşamasında olduğu eşi mağdur E..... B.....'e ve aynı evde ikamet etmekte olan kayınbiraderi mağdur K..... Ç.....'e, tek bir zarf içerisinde, ancak mağdurlara hitaben ayrı ayrı yazılmış tehdit içerikli iki mektup gönderdiği olayda; sanığın mağdurlara hitaben ayrı ayrı mektup yazması eylemleri, gerçekleştirilmesi düşünülen suç öncesi birer hazırlık hareketi niteliğinde olup, suçun icrai hareketinin, farklı mağdurlara yönelse de hukuki anlamda tek bir fiil olarak değerlendirilmesi gereken mektupları "gönderme" eylemi ile gerçekleştirildiğinin kabulü ve hukuki anlamda tek bir fiilden ibaret olan tehdit suçundan TCK'nın 43/2. maddesinin yollamasıyla aynı Kanun'un 43/1. maddesi uyarınca artırım yapılarak cezanın belirlenmesi gerekmektedir. Kaldı ki sanık aynı içerikteki sözleri tek bir mektupla mağdurlara gönderseydi eylemi yine zincirleme şekilde işlenen tek suç olarak değerlendirilecek ve bundan kuşku duyulmayacaktı. Sırf, aynı sözlerin farklı kâğıtlara yazılarak tek bir zarfı gönderilmesinin iki ayrı suç olarak değerlendirilmesi hakkaniyete aykırıdır. **Ceza Genel Kurulu 15/11/2018 tarih ve 2015/4-100; 2018/541**

112 CGK'nın 06.07.2010 tarih ve 8-51/162 sayılı kararında belirtildiği üzere; doğal anlamda gerçekleştirilen her bedeni hareket ayrı bir fiili oluştursa bile, 5237 sayılı TCK'nun 43/2. fıkrasında bahsedilen "tek bir fiil" ibaresi ile hukuki anlamda hareketin tekliliğinin ifade edildiği, suç işlenirken doğal anlamda birden fazla hareket bulursa dahi bu hareketlerin, suçun yasal tanımı açısından hukuki değerlendirmede tek hareket olarak kabul edilmesi gerektiği, somut olayda sanığın; **aynı dilekçe içeriği ile iki mağdur ve üç katılana ayrı ayrı hakaret etmesinin tek suç sayılacağı** ve hakaret suçunun hukuki anlamda "tek bir fiille" işlendiğinin kabulü gerektiğinden sanığın eylemi tek suç kabul edilerek cezasının TCK'nın 43/2. maddesi ile artırılmasında bir isabetsizlik bulunmadığından tebliğnamedeki (1) numaralı bozma düşüncesine katılmamış, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. **Y.2.CD. 24/06/2013, 2011/29850-2013/17108**

113 Sanığın, evde yapılan temizlik nedeniyle tartışma yaşadığı müştekilere hakaret etmesi şeklindeki eylemde, aynı ortamda bulunan müştekilere karşı aynı nedene dayalı olarak ve aynı olay bütünlüğü içinde araya fasıla girmeksizin arka arkaya söylenen sözlerin tek fiille birden fazla kişiye karşı hakaret suçunu oluşturması nedeniyle **hukuki anlamda tek fiil sayılacağı** ve TCK'nın 43/2. Maddesi uyarınca artırım yapılması gerektiği gözetilmeden iki ayrı suçtan mahkumiyet hükümleri kurulması, **Y.4.CD. 19/03/2019, 2019/920-2019/4555**

114 Mağdurlar ve tanıkların aşamalarda iddialarının, yer ve zaman ayrıntısı içermemesi karşısında, sanığın **eylemlerinin, aynı zaman dilimi ve olay kapsamında, birden fazla**

içerisinde gerçekleştirilen hakaret eylemlerini,^{115, 116, 117} sanığın görevliye ve olayın devamında kendisini muayene etmek isteyen başka görevliye yönelik hakaret eylemlerinin,¹¹⁸ mağdura yönelik tehditte bulunmasının akabinde, araya giren başka kişiyi de ölümlle tehdit etmesi biçiminde kabul edilen eylemlerini¹¹⁹ hukuki anlamda tek fiil olarak kabul etmiş, bu fiil ile aynı suçun mağdur adedince işlendiğini (aynı neviden farklı içtima)

mağduru hedef almak suretiyle, hukuki anlamda tek fiil niteliğinde olup olmadığı ve bu bağlamda sanık hakkında **tehdit** suçundan bir kez hükmedilecek cezasından, TCK'nın 43/2. maddesine göre artırım yapıp yapılmayacağı tartışılmadan, mağdur sayısınca hükümler kurulması, **Y.4.CD. 11/02/2019, 2014/42566-2019/1723**

115 Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olayda, sanığın katılan B... K...’a karakul kapısında hakaret etikten kısa bir süre sonra olaya müdahale eden katılanlar L... A..., H... S... ve müşteki E... Ö... ‘ya hakarete bulunduğu anlaşıldığı karşısında, aynı olayın devamı kapsamında aynı yer ve zaman dilimi içerisinde gerçekleştirilen hakaret suçunun, **hukukun tek bir fiille gerçekleştirildiği**, sanık hakkında, TCK'nın 125/3-a maddesi uyarınca tek ceza verilip, bu cezanın aynı Kanunun 43. Maddesi uyarınca artırılması gerektiğinin gözetilmemesi, **Y.18.CD. 28/02/2019, 2017/1997-2019/4071**

116 Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olayda, sanığın katılan Ebru E...’ye “O..., kancık,” şeklinde hakarete bulduktan sonra müşteki bekçi Ab... B...’a hitaben de “çakal,...dümbük, pezevenk” şeklinde hakaret etmesi biçimindeki eylemlerinin, **aynı kasıt altında ve kısa aralıklarla her iki müştekiye karşı işlenen tek bir hakaret suçunu oluşturduğu ve hakaret suçundan bir kez mahkumiyetine karar verilerek cezasından TCK'nın 43. maddesi uyarınca artırım yapılması gerektiği** gözetilmeden, mağdur sayısınca hükümlülüğüne karar verilmesi, **Y.18.CD. 15/01/2019, 2017/226/-2019/1349**; Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olayda; sanığın müşteki Semih Ko...ş’a **hükümlü koşusunda hakaret ettikten sonra kendisine müdahale eden müşteki infaz koruma memurlarına da hakarete bulunması şeklinde kabul edilen eylemlerinin bir bütün anlamda hukuki olarak tek bir suç oluşturması nedeniyle, TCK'nın 43. maddesi hükümlerinin uygulanması gerekirken, iki ayrı hüküm kurulması, 18.CD., 05/04/2018; 5037/5095**

117 Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olayda, **sanığın, kendisini arayarak ifade vermek için karakola davet eden müşteki jandarma görevlisi Baran’a telefonda hakaret ettikten bir müddet sonra aynı amaçla arayan müşteki jandarma görevlisi Şen’e de aynı kasıt altında hakaret etmesi biçiminde iddianamede anlatılan ve mahkemece kabul edilen eylemi nedeniyle, TCK'nın 43. maddesi hükümlerinin uygulanması gerekirken, her bir müştekiye yönelik eylemi için ayrı ayrı ceza verilmesi, 18.CD., 06/11/2017; 42935/12431**

118 Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olayda; sanığın polis memuru H... E...’ye ve olayın devamında kendisini muayene etmek isteyen doktora yönelik hakaret ettiği şeklinde kabul edilen eylemlerinin bir bütün halinde hukuki olarak tek bir suç oluşturması nedeniyle, TCK'nın 43. maddesi hükümlerinin uygulanması gerekirken, iki kez hakaret suçundan ceza tayin edilmesi, **Y.18.CD. 15/01/2019, 2016/18526-2019/1428**

119 Sanığın olay günü, annesi olan mağdur Keziban’a yönelik tehditte bulunmasının akabinde, araya giren babası mağdur Hamit’i de ölümlle tehdit etmesi biçiminde kabul edilen eylemlerinin, **aynı zaman dilimi ve olay kapsamında, birden fazla mağduru hedef alması nedeniyle, hukuki anlamda tek fiil niteliğinde olup**, sanık hakkında tehdit suçundan hükmedilecek cezasından, TCK'nın 43/2. maddesine göre artırım yapılması ile yetinilmesi gerektiği gözetilmeden, mağdur sayısınca hükümler kurulması, **Y.4.CD. 11/02/2019, 2014/42479-2019/1725**

kabul ederek zincirleme suç hükümlerine göre cezada artırım yapılmasını aramıştır. Yargıtay failin ilk haksız yararları elde ettikten sonra yeni bir hileli davranışta bulunmadan başlangıçta hedeflediği ve mağdurdan almak istediği miktarı alabilmek için telefonla katılanlardan rapor ve elbise parası adı altında para isteyip haksız yararlar elde etmesinde, yeni bir dolandırıcılık suçunun sonucu olarak elde edilen yararlar olmadığını, failin ilk başta oluşturduğu ve mağduru yanılta hileli davranışların sonucu oluşan neticeler olduğunu, gerçekleşme şekli ve eylem bütünlüğü içinde tek bir dolandırıcılık suçunun oluşturduğunu kabul etmiştir.¹²⁰

120 Romatizma hastalığı olan ve koltuk değnekleri ile yürüyebilen katılan Ramazan S.'nin suç tarihinden yaklaşık bir yıl önce .. Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin Samsun Şubesine başvuruda bulunarak yardım talep ettiği, suç tarihinde katılanın yaşadığı eve giden sanığın ..Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinden geldiğini, derneğin katılana 20.000 Lira yardımda bulunacağını, ancak ödemenin yapılabilmesi için Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesinden rapor alınması gerektiğini, bu raporun alınması için yapılacak 3.000 Lira masrafın katılan tarafından karşılanması gerektiğini söylediği, katılanın raporun çıkarılmasını istediğini ancak 3.000 Lira parası olmadığını ifade etmesi üzerine sanığın "ben buralarıdayım parayı denkleştir" diyerek katılanın yanından ayrıldığı, katılanın akrabalarından temin ettiği 1.500 Lirayı akşama doğru evine gelen sanığa verdiği, sanığın "ben raporu en kısa zamanda çıkartacağım" diyerek evden ayrıldığı, aradan iki gün geçtikten sonra sanığın katılanı arayarak raporun birkaç güne kadar hazır olacağını, geriye kalan 1.500 Lirayı da göndermesi gerektiğini söylediği, katılanın bu kez posta havalesiyle 500 Lirayı sanığa gönderdiği, ertesi gün tekrar arayan sanığın katılıandan parayı tamamlamasını istemesi üzerine katılanın 250 Lirayı da yine posta havalesiyle sanığa gönderdiği, bu şekilde sanığın katılıandan toplam 2.250 Lira haksız yarar elde ettiği,

.. Mahallesinde çadırda yaşayıp, komşularının yardımıyla yaşamını sürdüren tanık Fatma G.'ün..Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğine başvurarak yardım talep ettiği, sanığın suç tarihinde tanık Fatma G. ile oğlu katılan Dursun G.'ün yaşadığı çadıra giderek anılan dernekten geldiğini, derneğin kendilerine 4.000 Lira nakdi yardımda bulunacağını, aynı zamanda katılan Dursun'u cezaevine güvenlik görevlisi olarak işe yerleştireceğini söylediği, ancak katılanın işe başlayabilmesi için 250 Lira elbise parasının katılan tarafından karşılanması gerektiğini ifade ettiği, katılanın parasının olmadığını belirtmesi üzerine, sanığın "yanında bulunanı ver gerisini sonra tamamlarsın" diyerek katılıandan 30 Lira alarak ayrıldığı, sanığın bir süre sonra telefonla arayarak katılıandan elbise parasını tamamlamasını istediği, katılanın bunun üzerine posta havalesiyle 190 Lirayı katılanın babası Selahattin M.'nin posta çeki hesabına gönderdiği sanığın bu şekilde toplam 220 Lira haksız yarar sağladığı,

Sanığın yardıma muhtaç durumda olan katılanlarla yaptığı görüşmelerde kendisini yurtiçi ve yurtdışında yardım faaliyetleri yürüten Kimse Yok Mu Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin temsilcisi olarak tanıtıp, derneğin isim ve logosunun bulunduğu görevli kartını boynuna takarak katılanlarda güven sağladığı, daha önce derneğe yardım başvurusunda bulunan katılanların başvurusu üzerine inceleme yapmak üzere geldiğini ifade ederek dernek adına hareket ettiği algısını oluşturduğu, yardıma muhtaç ve dernekten yardım bekleyen katılanlara dernek tarafından yüksek miktartlı yardımda bulunulacağını bildirerek katılanların beklentisini artırdığı, katılanların dernek tarafından verileceği bildirilen yardımı elde etmek için sanığın etki alanına girdikleri, sanığın bu durumundan yararlanarak katılan Ramazan S.'dan dernek yardımından yararlanabilmesi için rapor gerektiğini, bu raporun alınması için de 3.000 Lira,

Yargıtay uygulamasında bu hallerde failin özgüleneren kastı dikkate alınarak hareket birden fazla olsa da hukuken fiilin tek olduğu kabul edilmektedir.¹²¹ İstikrar kazanan uygulama bu yöndedir.¹²²

Dursun G.'ten ise işe yerleşebilmesi için 250 Lira elbise parası vermesi gerektiğini söylediği, sanığın katılanlar ile yaptığı ilk görüşmelerde Ramazan S.'dan 1.500 Lira, katılan Dursun G.'ten 30 Lirayı haksız olarak elde ettiği ve her iki katılına yönelik dolandırıcılık suçunu bu şekilde işlediği konusunda duraksama bulunmamaktadır.

Sanığın ilk haksız yararları elde ettikten sonra yeni bir hileli davranışa yönelmeden, katılanlardan telefonla rapor ve elbise paralarının geriye kalan kısımlarını istemesi hileli davranış niteliğinde olmayıp, sanığın katılanlarla yapmış olduğu telefon görüşmeleri de tek başına aldatıcı nitelikte değildir. Esasen, sanığın kendisini dernek çalışanı olarak tanıtır, derneğin yaka kartını boynuna takarak sosyal inceleme raporu hazırlıyor görüntüsü altında ve dernekten katılanlara yardım edileceğine ilişkin hileli davranışlarını sahneye koymadan katılanlardan rapor ve elbise parası adı altında para istemesi durumunda bu isteğin kabul görmeyeceği tartışmasızdır. Diğer bir ifadeyle sanığın en baştaki hileli davranışları olmasa sonradan yapılan telefon görüşmelerinde basit yalandan ibaret sözlerden hareketle katılanların para göndermeleri söz konusu olmayacaktır. Bu durumda da ilk dolandırıcılık suçundan bağımsız bir dolandırıcılık suçunun oluşmadığı ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanmayacağı kabulü gerekmektedir.

Buna göre, sanığın, yeni bir hileli davranışta bulunmadan başlangıçta hedeflediği ve katılanlardan almak istediği miktarı alabilmek için telefonla katılanlardan rapor ve elbise parası adı altında para isteyip haksız yararlar elde etmesi, yeni bir dolandırıcılık suçunun sonucu olarak elde edilen yararlar olmayıp, sanığın ilk başta oluşturduğu ve katılanları yanıltan hileli davranışların sonucu oluşan neticeler olup gerçekleşme şekli ve eylem bütünlüğü içinde tek bir dolandırıcılık suçunun oluşturduğunun kabulünde zorunluluk bulunmaktadır. Bu halde TCY'nın 43. maddesinde düzenlenen zincirleme suç hükümlerinin uygulama yeri bulunmamakta ise de bu husus TCY'nın 61. maddesi uyarınca temel cezanın belirlenmesinde dikkate alınabilecektir. **CGK. 26.6.2012, 2011/15-440-249**

121 Sanık N... E... 'nun mağdurlar R... A... ve S... Y...'dan 10-12 Ocak 2012 tarihleri arasındaki bir günde okula gittikleri sırada yolda durdurarak tehdit etmek suretiyle 50 TL istediği, adı geçen mağdurların aralarında topladıkları 30 TL'yi sanığa verdikleri, sanığın ilk talep ettiği miktardan kalan 20 TL'yi ise 05-06 Şubat 2012 tarihleri arasında bir günde mağdur Serhat'ın kaldığı aparta giderek alması şeklinde gerçekleşen olayda, sanığın özgüleneren kastı da gözetildiğinde hukuki anlamda tek olan eyleminin bir yağma suçunu oluşturacağı hukuki durumunun buna göre takdir ve tayini gerektiği gözetilmeden her bir mağdur yönünden ayrı suç kabul edilerek yazılı şekilde uygulama yapılması, **Y.9.CD. 14/05/2015, 2015/503-2015/5318**

122 Sanıkların ilk olayda mağdura zorla kadın çamaşırları giydirip görüntülerini cep telefonuna kaydettikten sonra kendilerine 2.000 Lira vermediği takdirde görüntülerini ailesine gösterip, internet ortamında yayacaklarını söyledikleri, mağdurun ancak 500 Lira ödeyebileceğini söylemesi üzerine talep edilen miktarı 500 Liraya düşürdükleri, bu sırada sanıkların mağdurun üzerindeki 150 Lirasını, cep telefonunu, iki adet montunu, bir şişe votkasını, fotoğraf makinesini, traş makinesini, mağdurun daha önce cinsel birliktelik yaşadığı şahıslarla ilgili görüntülerin bulunduğu VHS video kasetini ve güvenlik kamerasını alarak evden ayrıldıkları, bu olaydan yaklaşık on gün sonra sözünü aldıkları parayı elde edebilmek için mağdura ulaşmaya çalıştıkları, bu kapsamda mağdurun kız kardeşini telefonla arayıp mağduru sordukları, mağdurun annesinin evine gidip mağdurun kendilerine borcu olduğunu söyledikleri, sanıkların önceki eylemlerinden sonra şikayetçi olmayan mağdurun ailesinin rahatsız edilmesinden tedirgin olması üzerine sanıklar hakkında şikayetçi olduğu, Cumhuriyet

savcılığınca yapılan koordine sonucu mağdurun sanıklarla irtibata geçip parayı vermek üzere davet ettiği, ilk olaydan yirmi bir gün sonra sanıkların daha önce kararlaştırılan parayı almak üzere mağdurun evine geldiklerinde kolluk görevlilerince yakalandığı olayda, **sanıkların iradesi baştan itibaren mağdurdan belirli bir miktar parayı almaya özgülenmiş olup, ilk eylemden sonra gerçekleştirdikleri fiillerin en başta aldıkları diğer eşyalar ile birlikte almaya hedefledikleri 500 Lirayı da mağdurdan almaya yönelik olduğu anlaşıldığından, sanıkların eylemlerinin tek nitelikli yağma suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir.** Bu nedenle, yerel mahkemece sanıkların iki ayrı yağma suçundan cezalandırılmasına karar verilmesinde isabet bulunmamaktadır. **Ceza Genel Kurulu 20/05/2014 tarih ve 2013/6-617; 2014/271;** Oluş ve dosya kapsamına göre; olay tarihinden yaklaşık 3 ay kadar önce evlenmek amacıyla sanık Serkan K.... ile birlikte kaçan kızlarından haber alamayan katılanların, 21/12/2005 günü araştırma yapmak için Aksu köyüne gittikleri, bunu haber alan sanıklar Eşref, Serdar, Selçuk ve Serkan K....'ın yanlarına katılanların kızını da alıp, iki araçla yola çıkıp, dönüş yolunda katılanların içinde bulunduğu otomobilin önünü kestikleri, ölen sanık Selçuk K....'ın aşağı inip, katılan Naim S.....'a silah doğrultarak "Bu sabaha çıkmayacaksın" şeklinde tehditte bulunduğu, tüm sanıkların birlikte katılan Naim S.....'ı darp edip, üzerine arayarak otomobilinin kontak anahtarını aldıkları, bu sırada sanık Serkan K....'ın, **jandarmaya haber vermek üzere telefonunu eline alan katılan Kıymet S.....'a müdahale ederek cep telefonunu zorla aldığı,** sanık Eşref K....'ın, katılan Naim S.....'a "Jandarma'ya gidersen sabaha ölü'n çıkar" şeklinde tehditte bulunduktan sonra sanıkların hep birlikte olay yerinden kaçtıkları ve katılan Kıymet S.....'dan aldıkları cep telefonunu yol kenarına attıkları olayda; sanıkların, yakınanlara yönelik eyleminin bütün halinde TCK'nin 149/1-a-c-d-h maddesine uyan tek yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yeterli ve yerinde olmayan gerekçeyle sanıklar hakkında iki kez yağma suçundan uygulama yapılması, **Y.6.CD. 16/01/2019, 2016/2320-2019/69;** 21/08/2012 günü gündüz saat 19.45 sıralarında, yanındaki iki kişiyle beraber dolaşan sanık Çağatay G....'in, yolda yürüyen katılanların yanına gelip, katılan Oğuz Ç...den sigara istediği, her iki katılanın da alkollü olan sanığa 'Sigaramız yok' diye cevap vermesi üzerine **sanığın 'O zaman para verin, sigara alacağız' dediği, katılanların 'Palararının olmadığını' ifade ettikleri esnada sanığın, istediğini elde etme amacı ile katılan Oğuz Ç...in boğazına sarılarak yere yatırdığı,** bu duruma müdahale eden katılan Onur Y...na bıçak çıkartıp, savurduğu olayda; sanığın eyleminin bir bütün halinde tek yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu düşünülmeden, yazılı şekilde uygulama yapılması, **Y.6.CD. 19/12/2018, 2016/2347-2018/8072;** Sanığın haksız bir menfaat temin etmek amacıyla 2010 yılı Ocak ayı başlarında gündüz saat 07.45 sıralarında, yakınanın evinin önünde park halinde duran aracına "Kardeşim, adam gibi paramı ver, akıllı ol, uğraştırma beni, bu saatten sonra benimle dans edemezsin, ilk gördüğüm yerde paramı hazır etsen iyi olur, ben diyeceğimi dedim, gerisini paşa gönlün bilir" yazılı notu bıraktığı, yakınanın sanık ile irtibata geçmemesi üzerine, **sanığın özgülediği kastına ulaşabilmek için 10.02.2010 günü mağdurun sevk ve idaresinde seyir ettiği aracına ormanlık alandan av tüfeği ile ateş edip kaçtığı olayda;** sanığın belli bir parayı elde etme kastıyla gerçekleştirdiği eylemlerinin bir bütün halinde tek yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yağmaya teşebbüs yanısıra silahlı tehdit suçundan da hüküm kurularak yazılı şekilde uygulama yapılması, **Y.6.CD. 05/12/2018, 2016/1068-2018/7620;** Oluş ve dosya içeriğine göre; sanık Temel T....'in, gelini mağdur Elif T....'in kardeşinin kendisine 4.000,00 TL borcu olduğu **iddiasıyla hem gelininden hemde gelininin babası katılan Ali Y...den tehdit yolu ile sözkonusu parayı talep ettiği olayda, sanığın özgülediği kastının** 4000,00 TL'yi almaya yönelik olması karşısında; sanığın eylemleri bir bütün halinde tek yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeden yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde hüküm kurulması, **Y.6.CD. 13/03/2018, 2015/4187-2018/1726**

Bazı durumlarda da, fail önce mağduru basit şekilde yaralamakta, daha sonra da başka şekilde, örneğin silahla yaralamaya çalışmaktadır. Bu durumda, tamamlanmış suçtan mı teşebbüs aşamasında kalmış suçtan mı ceza verilecektir, yoksa fikri içtima mı uygulanacaktır? Özel Dairelerin uygulamalarında failin tamamlanmış yaralama ve teşebbüs halinde kalmış silahla yaralama fiillerinin olduğu(fail, mağduru önce yaralayıp, daha sonra da silahtan sayılan bir aletle yaralamaya teşebbüs eder) araya zaman girmedeği hallerde tamamlanmış silahla yaralamadan hüküm kurulması yönünde kararları mevcuttur.^{123,124} Yargıtay'ca failin aynı suç işleme kastıyla, aynı olayın devamında ve çok kısa zaman aralığı içerisinde gerçekleştirdiği basit yaralama ve silahla yaralamaya teşebbüs eylemlerinin tek suç oluşturacağı, eylemlerin bölünemeyeceği bütünlük arz eden bu eylemler nedeniyle sadece tamamlanmış basit yaralama suçundan cezalandırılıp, silah nedeniyle ayrıca artırımı gidilmesi gerektiği kabul edilmektedir.¹²⁵

123 Sanık Nuri'nin savunmasına, mağdur anlatımına, mağdurun adli raporu içeriğine göre, sanığın mağdur Veli'ye tekme atmak suretiyle basit tıbbi müdahale ile giderilemeyecek nitelikte yaraladığı ve jilet ile mağdura vurmaya çalıştığı anlaşılmalı, sanığın eylemlerinin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK'nin 86/2 ve 86/3-e maddeleri kapsamındaki tek suçu oluşturup eylemlerin bölünemeyeceği ve sanık hakkında tamamlanmış silahla basit kasten yaralama suçundan ceza tayin edilmesi gerekeceğinin gözetilmeden yazılı şekilde sanık Nuri hakkında iki suçtan hüküm kurulması, 3.CD., 23/01/2017, 3719/468; Müştekiye karşı silahsız bir biçimde kırık oluşacak nitelikte kasten yaralama eylemini gerçekleştiren sanığın, hemen ardından müşterkiye karşı havalı tüfekle ateş ederek müşterkinin tekrar yaralanmasına sebebiyet verdiği olayda, eylemini araya fasıla girmeden gerçekleştiren sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nin 86/1-3-e,87/3 maddeleri birlikte uygulanarak hüküm kurulması gerektiğinin gözetilmemesi, 3.CD., 26/12/2016, 899/21234; Sanık savunmasına, mağdur anlatımına, mağdurun adli raporu içeriğine ve tüm dosya kapsamına göre, sanığın olay tarihinde ele geçirilemeyen bir kemer ile mağdura vurmaya çalıştığı, kemerin mağdura isabet etmediği, sanığın elindeki kemerin alınması üzerine sanığın mağdura yumruk atmak suretiyle basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte yaraladığı anlaşılmalı, sanığın mağdura yönelik vurmak için önce kemer kullanması, kemerin isabet etmemesi üzerine bu kez de yumruk atıp yaralaması şeklindeki eylemlerinin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK'nin 86/2 ve 86/3-e maddeleri kapsamındaki tek suçu oluşturup eylemlerin bölünemeyeceği ve sanık hakkında tamamlanmış silahla basit kasten yaralama suçundan ceza tayin edilmesi gerektiği düşünülmeden, eylemin silahla basit kasten yaralamaya teşebbüs ve basit yaralama suçlarını oluşturduğunun kabulü ile yazılı şekilde sanığın ayrı ayrı iki defa cezalandırılması, 3.CD., 11/04/2016, 31581/9023

124 ARTUÇ, Mustafa **Kişilere Karşı Suçlar**, 2. Baskı, Adalet 2018, s.440

125 Mağdur Ramis'in aşamalarındaki ifadelerinde, sanığın, kendisini eliyle yaraladıktan sonra mutfağa giderek bıçak aldığını ve üzerine yürüdüğünü, Cengiz'in bıçağı düşürmek için sanığın eline vurduğunu beyan etmesi ve soruşturma ifadesi okunup sorulduğunda da, sanığın bıçakla vurmak için üzerine yürüdüğünü belirtmesi karşısında, sanığın mağdurun üzerine elinde bıçakla yürümesi eylemindeki kastının yaralama mı yoksa tehdit mi olduğunun yöntemince tartışılması, yaralama kastı ile hareket ettiğinin kabulü halinde, sanığın aynı suç işleme kastıyla, aynı olayın devamında ve çok

SONUÇ

TCK'da fiil kavramının hareketi ifade etmek üzere kullanıldığı kimi maddelerin metin ve gerekçelerinden de açıkça anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, 44. maddenin gerekçesinde verilen örneklerden fiilden maksadın hareket olduğu anlaşılmaktadır. Fiilin, neticeyi kapsamadığı Kanunun 8. maddesinde de açıkça ifade edilmiştir. Nitekim bu düzenlemede de fiilin işlenmesi veya neticenin gerçekleşmesinden bahsedilerek fiil ile neticenin birbirlerinden farklı olduklarına dikkat çekilmiştir. Kanunun bu düzenlemelerine göre işlenen bir fiilin tek olup olmadığı değerlendirilmezken neticeye bakılmayacak ve yalnızca işlenen hareketin dikkate alınması yeterli olacaktır.

kısa zaman aralığı içerisinde gerçekleştirdiği basit yaralama ve silahla yaralamaya teşebbüs eylemlerinin tek suç oluşturacağı, bütünlük arz eden bu eylemler nedeniyle sadece tamamlanmış basit yaralama suçundan cezalandırılıp, silah nedeniyle ayrıca artırımı gidilmesi gerektiği gözetilmeden, yetersiz gerekçeyle her iki suçtan ayrı ayrı hükümler kurulması, Y.4.CD. 18/03/2019, 2014/47523-2019/4405; Sanığın, olay günü kardeşini eliyle vurarak yaraladığı, daha sonra katılanın sanığa bıçak çekip kaçtığı, sanığında kardeşi olan katılanı yaralama kastı anlaşılmakla, mahkemece sanık hakkında tamamlanmış yaralama suçundan TCK'nin 86/2, 86/3-a, 29, 62 ve 52. maddeleri gereğince mahkumiyetine karar verildiği, aynı anda gerçekleştiği iddia olunan bıçakla yaralamaya teşebbüsten beraat kararı verilmişse de, aynı suç işleme kastıyla, aynı anda ve çok kısa zaman aralığı içerisindeki hareketlerinin, tek suç oluşturacağı, sanığın tamamlanmış yaralama eyleminden dolayı bir defa cezalandırılması gerekirken, sanık hakkında bir eyleminden dolayı yazılı şekilde hem mahkumiyet hem de beraatine karar verilmesi suretiyle çelişkiye neden olunması, Y.3.CD. 25/03/2019, 2018/6456-2019/6246; Mağdurların ve tanıkların anlatımına, mağdurların adli raporları içeriğine, mahkemenin kabulüne ve tüm dosya kapsamına göre, sanığın mağdur eşi Yıldız'ı saçını çekmek suretiyle basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte yaraladığı ve eşine silah ile ateş ettiği ancak isabet ettiremediği anlaşılmakla, bir bütün halinde 5237 sayılı TCK'nin 86/2 ve 86/3-a-e maddeleri kapsamındaki tek suçu oluşturup eylemlerin bölünemeyeceği ve sanık hakkında tamamlanmış silahla basit kasten yaralama suçundan alt sınır aşılacak suretiyle ceza tayin edilmesi gerektiği düşünülmeden, sanık hakkında hem basit yaralamadan hem de silahla basit yaralamaya teşebbüsten hüküm kurulması suretiyle sanığın iki kez cezalandırılması, Y.3.CD. 24/05/2018, 2017/13175/-2018/9671 Sanık savunmasına, mağdur anlatımına, mağdurun adli raporu içeriğine ve tüm dosya kapsamına göre, sanığın mağduru taş ile vurmak suretiyle basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte yaraladığı ve bıçak ile mağduru kovaladığı anlaşılmakla, bir bütün halinde 5237 sayılı TCK'nin 86/2 ve 86/3-e maddeleri kapsamındaki tek suçu oluşturup eylemlerin bölünemeyeceği ve sanık hakkında tamamlanmış silahla basit kasten yaralama suçundan alt sınır aşılacak suretiyle ceza tayin edilmesi gerektiği düşünülmeden, sanık hakkında hem silahla yaralamadan hem de silahla yaralamaya teşebbüsten hüküm kurulması suretiyle sanığın iki kez cezalandırılması, Y.3.CD. 02/05/2018, 2017/13015/-2018/8114

KAYNAKLAR

- ARTUÇ Mustafa, **Kişilere Karşı Suçlar**, 2. Baskı, Adalet 2018
- ARTUK Mehmet Emin/ GÖKCEN Ahmet, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 11. Bası, Adalet, 2017
- AKBULUT Berrin, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 4. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017
- BİRTEK Fatih, Dilencilik Suçu, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 2, Yıl: 2014
- ÇETİNTÜRK Ekrem, Farklı Neviden Fikri İctimanın Ceza Adaletine Zarar Veren Sonuçlarına İlişkin Değerlendirmeler, **Yargıtay Dergisi**, Cilt: 45, Sayı: 1, Ocak 2019
- DEMİREL Muhammed, **Karar Analizi Tehlike Suçları - Zarar Suçları Arasındaki İlişkinin İctima Kuralları Kapsamında Değerlendirilmesi**, İÜHFİM C. LXXI, S.1, s.1479-1488, (2013),
- DOĞAN Koray, Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İctimai Sorunu, **TAAD**, Yıl:5, Sayı: 16(Ocak 2014)
- ELMAS Birsen, **Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Suçları**, Adalet Yayınevi 3. Baskı, Ankara 2018
- HAFIZOĞULLARI Zeki/ ÖZEN Muharrem, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar**, US-A Yayıncılık, 3.Bası(Tıpkı Basım), Ankara 2017,
- İÇEL Kayıhan, **Suçların İctimai**, İstanbul, 1972
- İÇEL Kayıhan, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 4. Bası, Beta 2017
- KOCA Mahmut, **Fikri İctima**, CHD, Ağustos 2007
- KOCA Mahmut/ÜZÜLMEZ İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10.Bası, Seçkin Yayınevi, 2017
- MERKİ Duygu, **Bileşik Suç**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2009
- ÖZBEK Veli Özer/KANBUR Mehmet Nihat/DOĞAN, Koray/ BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2017
- ÖZBEK Veli Özer/KANBUR Mehmet Nihat/DOĞAN Koray/ BACAKSIZ Pınar/TEPE İlker, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015
- ÖZGENÇ İzzet, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 14. Bası, 2018
- TEZCAN Durmuş/ERDEM Mustafa Ruhan/ÖNOK Murat, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, Genişletilmiş ve Güncellenmiş 15. Baskı, Ankara, Seçkin, 2017